

REGULAMENT
cu privire la tratamentul riscului de credit
al contrapărții pentru bănci

Prezentul Regulament transpune art.4 (1), pct.34; art.271; art.272 (pct. 1 - 9, 11 - 12, 12a, 17 - 22, 24 - 26); art.273 (1), (3) - (9); art.273a; art.273b; art.274; art.275; art.276; art.277 (1) - (4); art.277a; art.278; art.279; art.279a (1), lit.(a), (c) și (2); art.279b; art.279c (1), lit.(a) și (2); art.280; art.280a; art.280b; art.280c; art.280d; art.280e; art.280f; art.281 (1) și (2), lit.(a) - (b), (d) - (m); art.282 (1) - (2), (3), lit.(b) și (4); art.291 (1) - (2), (4) - (6); art.295, lit.(a) și (b); art.296 (2) și (3) prima teză; art.297 (1) - (3); art.298; art.299 (2), lit.(b) - (e), (g) - (h); art.300 (pct. 1 - 5, pct.7 - 11); art.301- 311 din Regulamentul nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 176 din 27 iunie 2013, CELEX: 32013R0575, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2023/2869 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 decembrie 2023.

Capitolul I
Dispoziții generale

Secțiunea 1

Domeniu de aplicare și noțiuni

1. Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții pentru bănci (în continuare - Regulament) stabilește metodologiile de determinare a cerințelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de credit al contrapărții, și anume:

1.1. regulile cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare;

1.2. principiile pe care băncile le vor respecta la calculul valorilor expunerilor ponderate la risc pentru riscul de contraparte ale elementelor din portofoliul de tranzacționare.

2. Regulamentul se aplică băncilor cu sediul în Republica Moldova, precum și sucursalelor în Republica Moldova ale băncilor din alte state, care sunt licențiate de către Banca Națională a Moldovei, denumite în continuare bănci.

3. În sensul regulamentului se utilizează următoarele noțiuni:

acord de compensare contractuală între produse diferite - un acord contractual bilateral între o bancă și o contraparte, care creează o obligație juridică unică (pe baza compensării tranzacțiilor acoperite) ce acoperă toate acordurile-cadru bilaterale și toate tranzacțiile incluse în acest acord;

contraparte - orice persoană juridică sau fizică care participă la un acord de compensare și are capacitatea de exercițiu în acest sens;

contraparte centrală (CPC) - o persoană juridică care se interpune între contrapărțile la contractele tranzacționate pe una sau mai multe piețe financiare, devenind astfel cumpărător pentru fiecare vânzător și vânzător pentru fiecare cumpărător;

contraparte centrală calificată (CPCC) - o contraparte centrală care fie a fost autorizată de către o autoritate competentă a statului membru Uniunii Europene (UE) în care este stabilită sau într-o țară terță a UE;

client - o entitate a cărei relație contractuală cu un membru compensator al unei CPC îi permite să își compenseze tranzacțiile prin CPC respectivă;

client de nivel superior - o entitate care furnizează servicii de compensare unui client de nivel inferior;

client de nivel inferior - o entitate care accesează serviciile unei CPC prin intermediul unui client de nivel superior;

contract în marjă - un acord sau dispozițiile unui acord, conform căruia o contraparte trebuie să furnizeze garanții reale unei a doua contrapărți, atunci când o expunere a celei de-a doua contrapărți față de prima contraparte depășește un nivel specificat;

contribuție nefinanțată la un fond de garantare - o contribuție pe care banca care acționează ca membru compensator s-a angajat contractual să o furnizeze unei CPC după ce aceasta din urmă și-a epuizat fondul de garantare pentru a acoperi pierderile suportate ca urmare a intrării în stare de nerambursare a unuia sau a mai multora dintre membrii săi compensatori;

compensare între produse diferite - includerea, în același set de compensare, a unor tranzacții privind categorii diferite de produse, în conformitate cu normele de compensare între produse diferite, stabilite în regulament;

expunere din tranzacții - o expunere curentă incluzând o marjă de variație datorată membrului compensator, dar încă neprimită, și orice expunere viitoare potențială a unui membru compensator sau a unui client la un CPC care rezultă din contractele și tranzacțiile enumerate la punctul 125, precum și marja inițială;

indisponibil în caz de insovabilitate - cu privire la activele clienților, înseamnă existența unor dispoziții eficace conform cărora activele respective fie nu vor fi disponibile creditorilor unei CPC sau unui membru compensator, în cazul insolvenței CPC în cauză sau, respectiv, a membrului compensator în cauză, fie nu vor fi disponibile membrului compensator pentru a acoperi pierderile înregistrate ca urmare a nerambursării de către un client sau mai mulți clienți, alții decât cei care au pus la dispoziție activele respective;

membru compensator - o persoană juridică care participă în cadrul unei CPC și care răspunde de executarea obligațiilor financiare care decurg din această participare;

perioadă de risc de marjă - perioada de la ultimul schimb de garanții reale care acoperă un set de compensare de tranzacții cu o contraparte aflată în stare de nerambursare până la momentul la care tranzacțiile sunt închise și riscul de piață rezultat face obiectul unei noi acoperiri;

prag de marjă - cea mai mare valoare pe care o poate atinge o expunere în curs, înainte ca o parte să aibă dreptul să solicite garanții reale;

poziție de risc - o valoare de risc care este atribuită unei tranzacții, pe baza unui algoritm predeterminat, în cadrul metodei standardizate prevăzute în capitolul III, ;

risc de credit al contrapărții (CCR) - riscul ca o contraparte la o tranzacție să intre în stare de nerambursare înainte de decontarea finală a fluxurilor de numerar aferente tranzacției;

set de acoperire a riscului - un grup de tranzacții din cadrul unui singur set de compensare în cazul căruia compensarea integrală sau parțială este autorizată pentru determinarea expunerii viitoare potențiale în conformitate cu metodele de calcul prevăzute în capitolul III sau IV;

set de compensare - un grup de tranzacții între o bancă și o singură contraparte, care face obiectul unui acord de compensare contractual executoriu din punct de vedere

juridic și recunoscut în conformitate cu capitolul VI și cu capitolele III și VI din Regulamentul cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.112/2018 (în continuare - Regulamentul nr.112/2018). Orice tranzacție care nu face obiectul unui acord de compensare contractual executoriu din punct de vedere juridic și recunoscut în conformitate cu capitolul VI din Regulamentul nr.112/2018 va fi tratată ca fiind ea însăși un set de compensare;

segment de plată - plata convenită la o tranzacție cu un instrument financiar derivat extrabursier, care are un profil de risc liniar și prevede schimbul unui instrument financiar contra unei plăți. În cazul tranzacțiilor care prevăd schimbul unei plăți contra altei plăți, aceste două segmente de plată constau în plăți brute convenite prin contract, incluzând valoarea noțională a tranzacției;

structură a clienței pe mai multe niveluri - un mecanism indirect de compensare în temeiul căruia unei bănci îi sunt furnizate servicii de compensare de către o entitate care nu este un membru compensator, ci este la rândul său client al unui membru compensator sau al unui client de nivel superior;

suma independentă netă a garanțiilor reale (NICA) - suma valorilor ajustate în funcție de volatilitate ale garanțiilor reale nete primite sau furnizate, după caz, în cadrul setului de compensare, altele decât marja de variație;

tranzacții cu termen lung de decontare - tranzacții în care o contraparte se angajează să livreze un titlu, o marfă sau o sumă în valută contra numerar, alte instrumente financiare sau mărfuri, sau invers, la o dată de decontare sau de livrare, specificată prin contract, care depășește durata standard pe piață pentru acest tip particular de tranzacție sau 5 zile lucrătoare de la data la care banca a intrat în tranzacție, dacă această a doua durată este mai scurtă;

tranzacții de creditare în marjă - tranzacții în care banca acordă credit în legătură cu achiziționarea, vânzarea, deținerea sau tranzacționarea de titluri. Tranzacțiile de creditare în marjă nu includ alte împrumuturi care sunt acoperite cu garanții reale sub formă de titluri;

tranzacție de dare sau luare cu împrumut de depozite garantată integral - o tranzacție de piață monetară acoperită integral cu garanții reale în cadrul căreia două contrapărți fac schimb de depozite și o CPC se interpune între acestea pentru a asigura executarea obligațiilor de plată ale contrapărților respective;

tranzacție legată de o CPC - un contract sau o tranzacție, enumerată la punctul 125, între un client și un membru compensator care este direct legată de un contract sau de o tranzacție enumerată la punctul respectiv între membrul compensator respectiv și o CPC;

tranzacție în numerar - tranzacție cu numerar, titluri de datorie sau titluri de capital, o tranzacție de schimb valutar la vedere sau o tranzacție cu mărfuri la vedere; cu toate acestea, tranzacțiile de răscumpărare, tranzacțiile de dare cu împrumut de titluri de valoare sau de mărfuri și tranzacțiile de luare cu împrumut de titluri de valoare sau de mărfuri nu sunt tranzacții în numerar;

valoarea de piață curentă (CMV) - înseamnă valoarea netă de piață a tuturor tranzacțiilor din cadrul unui set de compensare înainte de deducerea oricărei garanții reale deținute sau furnizate, valorile de piață pozitive fiind compensate cu cele negative la calcularea CMV.

Secțiunea a 2-a Determinarea valorii expunerii

4. Banca este în drept să determine valoarea expunerii tranzacțiilor de răscumpărare, a operațiunilor de dare sau luare de titluri sau mărfuri cu împrumut, a tranzacțiilor cu termen lung de decontare și a tranzacțiilor de creditare în marjă în conformitate cu prezentul regulament, fără utilizarea dispozițiilor Regulamentului nr.112/2018.

5. În scopul evaluării riscului de credit al contrapărții, valoarea expunerii instrumentelor financiare derivate se determină utilizând următoarele metode de calcul:

5.1. abordarea standardizată pentru riscul de credit al contrapărții;

5.2. abordarea standardizată simplificată pentru riscul de credit al contrapărții;

5.3. metoda expunerii inițiale.

Capitolul II

Metode de calcul al valorii expunerii

Secțiunea 1

Metode de calcul

6. Banca calculează valoarea expunerii pentru contractele menționate în anexa nr.1 la Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standardizate, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.114/2018 (în continuare - Regulamentul nr.114/2018), pe baza uneia dintre metodele prevăzute în capitolele III-V și în conformitate cu prezentul capitol.

7. Banca care nu îndeplinește condițiile prevăzute la punctul 20 nu utilizează metoda prevăzută în capitolul IV. Banca care nu îndeplinește condițiile prevăzute la punctul 21 nu utilizează metoda prevăzută în capitolul V.

8. Banca nu trebuie să utilizeze combinat metodele prevăzute în capitolele III-V în mod permanent.

9. Prin derogare, băncile pot utiliza combinat metodele prevăzute în capitolele III-V, în mod permanent, în cadrul unui grup astfel cum este definit în Legea nr.250/2017 cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asigurătorilor/reasigurătorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar.

10. Dacă banca achiziționează protecție prin intermediul unui instrument financiar derivat de credit pentru a acoperi o expunere din afara portofoliului de tranzacționare sau o expunere la riscul de credit al contrapărții, aceasta poate calcula cerința de fonduri proprii pentru expunerea acoperită împotriva riscurilor în conformitate cu capitolul IX din Regulamentul nr.112/2018. Valoarea expunerii la riscul de credit al contrapărții pentru aceste instrumente financiare derivate de credit este zero, cu excepția cazului în care banca aplică abordarea prevăzută la punctul 124 subpunctul 124.2.

11. Prin derogare de la prevederile punctului 10, banca poate decide să includă, în mod consecvent, în calculul cerințelor de fonduri proprii pentru riscul de credit al contrapărții toate instrumentele financiare derivate de credit care nu sunt incluse în portofoliul de tranzacționare și sunt achiziționate ca protecție pentru acoperirea unei expuneri din afara portofoliului de tranzacționare sau a unei expuneri la riscul de credit al contrapărții, dacă protecția creditului este recunoscută în temeiul Regulamentului nr.112/2018.

12. Dacă instrumentele de tip credit default swap vândute de bancă sunt tratate ca protecție a creditului furnizată de aceasta și fac obiectul unei cerințe de fonduri proprii pentru riscul de credit al activului suport la întreaga valoare noțională, valoarea expunerii acestor instrumente la riscul de credit al contrapărții în afara portofoliului de tranzacționare este zero.

13. În cadrul metodelor prevăzute în capitolele III-V, valoarea expunerii pentru o anumită contraparte este egală cu suma valorilor expunerilor calculate pentru fiecare set de compensare cu contrapartea respectivă.

14. Prin derogare de la prevederile punctului 13, în cazul în care un contract în marjă se aplică mai multor seturi de compensare cu contrapartea respectivă, iar banca utilizează una dintre metodele prevăzute în capitolele III-V pentru a calcula valoarea expunerii acestor seturi de compensare, valoarea expunerii se calculează în conformitate cu capitolul relevant.

15. Pentru o anumită contraparte, valoarea expunerii pentru un anumit set de compensare a instrumentelor financiare derivate extrabursiere enumerate în anexa nr.1 la Regulamentul nr.114/2018, calculată, este valoarea mai mare dintre zero și diferența dintre suma valorilor expunerilor pentru toate seturile de compensare cu contrapartea și suma valorilor ajustării evaluării creditului (CVA) pentru contrapartea respectivă, care este recunoscută de bancă ca fiind o reducere suportată a valorii contabile. Ajustările evaluării creditului, potrivit prevederilor Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de ajustare a evaluării creditului pentru bănci, se calculează fără să se țină cont de nicio ajustare compensatoare a evaluării debitului atribuită propriului risc de credit al băncii care a fost deja exclusă din fondurile proprii în temeiul punctului 26 subpunctul 3) din Regulamentul cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109/2018 (în continuare - Regulamentul nr.109/2018).

16. Atunci când calculează valoarea expunerii în conformitate cu metodele prevăzute în capitolele III-V, băncile pot trata două contracte derivate extrabursiere incluse în același acord de compensare care se potrivesc perfect ca fiind un singur contract cu o valoare noțională egală cu zero.

17. În sensul punctului 16, două contracte derivate extrabursiere se potrivesc perfect în cazul în care acestea îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

17.1. pozițiile lor de risc sunt de semn opus;

17.2. caracteristicile lor, cu excepția datei tranzacționării, sunt identice;

17.3. fluxurile lor de numerar se compensează reciproc în proporție de 100 %.

18. Băncile determină valoarea expunerilor care rezultă din tranzacții cu termen lung de decontare prin oricare din metodele prevăzute în capitolele III-V, indiferent de metoda aleasă pentru a trata instrumentele financiare derivate extrabursiere și tranzacțiile de răscumpărare, operațiunile de dare sau luare de titluri sau mărfuri cu împrumut și tranzacțiile de creditare în marjă.

19. Băncile raportează expunerea la riscul de credit al contrapărții în conformitate cu cerințele stabilite prin Instrucțiunea cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere, aprobată prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.117/2018.

Secțiunea a 2-a

Condiții pentru utilizarea metodelor simplificate de calculare a valorii expunerii

20. Banca poate calcula valoarea expunerii pentru pozițiile sale pe instrumente financiare derivate în conformitate cu metoda prevăzută în capitolul IV, cu condiția ca volumul operațiunilor sale bilanțiere și extrabilanțiere cu instrumente financiare derivate să fie mai mic sau egal cu fiecare dintre următoarele două praguri, pe baza unei evaluări realizate lunar, utilizând datele din ultima zi a lunii:

20.1. 10 % din activele totale ale băncii;

20.2. echivalentul în lei moldovenești a 300 de milioane EUR.

21. Banca poate calcula valoarea expunerii pentru pozițiile sale pe instrumente financiare derivate în conformitate cu metoda prevăzută în capitolul V, cu condiția ca volumul operațiunilor sale bilanțiere și extrabilanțiere cu instrumente financiare derivate să fie mai mic sau egal cu fiecare dintre următoarele două praguri, pe baza unei evaluări realizate lunar, utilizând datele din ultima zi a lunii:

21.1. 5 % din activele totale ale băncii;

21.2. echivalentul în lei moldovenești a 100 de milioane EUR.

22. În sensul punctelor 20 și 21, băncile calculează volumul operațiunilor lor bilanțiere și extrabilanțiere cu instrumente financiare derivate pe baza datelor din ultima zi a fiecărei luni, în conformitate cu următoarele cerințe:

22.1. pozițiile pe instrumente financiare derivate se evaluează la valorile lor de piață de la data evaluării; în cazul în care valoarea de piață a unei poziții nu este disponibilă la data evaluării, băncile utilizează valoarea justă pentru poziția respectivă la data la care este disponibilă; în cazul în care valoarea de piață și valoarea justă a unei poziții nu sunt disponibile la o anumită dată, băncile utilizează cea mai recentă valoare de piață sau valoare justă pentru poziția respectivă;

22.2. valoarea absolută a poziției lungi agregate se adună cu valoarea absolută a pozițiilor scurte agregate;

22.3. sunt incluse toate pozițiile pe instrumente financiare derivate, cu excepția instrumentelor financiare derivate de credit care sunt recunoscute ca acoperiri interne împotriva expunerilor la riscul de credit din afara portofoliului de tranzacționare.

23. Potrivit punctului 22, pozițiile lungi și scurte au același înțeles ca cel stabilit la punctul 136 din Regulamentul nr. 109/2018. În sensul punctului 22, valoarea poziției lungi (scurte) agregate este egală cu suma valorilor pozițiilor lungi (scurte) individuale incluse în calcul în conformitate cu subpunctul 22.3.

24. Prin derogare de la punctele 20 sau 21, în cazul în care banca la nivel individual depășește limitele la punctele menționate, dar la nivel consolidat se încadrează în aceste limite, banca este în drept să aplice una din metodele prevăzute în capitolul III sau IV, cu aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei.

25. Pentru eliberarea aprobării prelabile banca înaintează către Banca Națională a Moldovei o cerere la care se anexează documentele și informațiile care argumentează solicitarea/confirmă dacă sunt îndeplinite cerințele prevăzute la punctul 24 și 34, după caz.

26. Cererea, precum și documentele/ informațiile necesare specificate în anexa la regulament se prezintă la Banca Națională a Moldovei în limba română și se semnează de către persoana împuternicită de bancă.

27. În cazul în care documentele/ informațiile specificate la punctul 25 nu corespund punctelor 25 și 26, Banca Națională a Moldovei înștiințează în scris banca despre acest fapt în termen de 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii. Banca, în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării scrisorii Băncii Naționale a Moldovei, completează și prezintă la Banca Națională a Moldovei documentele și/sau informațiile care lipsesc.

28. În cazul în care banca nu completează în termenul prevăzut la punctul 27 setul de documente și informații, Banca Națională a Moldovei informează banca despre încetarea procedurii administrative în termen de 3 zile lucrătoare de la expirarea termenului acordat.

29. În termen de 60 de zile lucrătoare de la data primirii setului complet de documente și informații în conformitate cu prezentul capitol, Banca Națională a Moldovei eliberează aprobarea prealabilă corespunzătoare sau respinge cererea, informând în scris banca despre decizia sa. Dacă este necesară o examinare suplimentară sau este

nevoie de mai mult timp pentru prelucrarea informațiilor și documentelor, termenul poate fi prelungit cu cel mult 30 de zile lucrătoare, cu notificarea băncii.

30. În cazul în care documentele și informațiile prezentate conform prezentului capitol sunt insuficiente pentru a lua o decizie cu privire la cererea de aprobare prealabilă în contextul punctului 24 sau 34, după caz, Banca Națională a Moldovei este în drept să solicite prezentarea documentelor și a informațiilor suplimentare.

31. Banca este obligată să prezinte informațiile și documentele suplimentare în termenul indicat de Banca Națională a Moldovei, perioadă pe parcursul căreia termenul prevăzut la punctul 29 se suspendă.

32. În caz de respingere a cererii pentru obținerea aprobării prealabile, se vor indica temeiurile în baza cărora se respinge cererea. Drept temei de respingere a cererii pentru obținerea aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei sunt considerate următoarele:

32.1. neîndeplinirea cerințelor stabilite la punctul 24 sau 34, după caz, pentru obținerea aprobării prealabile respective, după caz și/sau

32.2. prezentarea la Banca Națională a Moldovei a informației eronate, neautentice și/sau contradictorii;

32.3. neprezentarea documentelor și informațiilor care confirmă întrunirea de către bancă a cerințelor stabilite la punctul 24 sau 34, după caz, pentru obținerea aprobării prealabile respective.

33. Banca este în drept să aplice una dintre metodele prevăzute în capitolul III sau IV, în contextul punctului 24, începând cu data eliberării aprobării prealabile.

34. Băncile sub rezerva aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei aplică metodele prevăzute în capitolele IV sau V pe care le utilizează sau pe care încetează să le mai utilizeze, după caz, pentru a calcula valoarea expunerii pentru pozițiile lor pe instrumente financiare derivate.

35. Băncile nu inițiază tranzacții cu instrumente financiare derivate și nu cumpără sau vând instrumente financiare derivate cu unicul scop de a respecta oricare dintre condițiile prevăzute la punctele 20 și 21 în cursul evaluării lunare.

Secțiunea a 3-a

Nerespectarea condițiilor pentru utilizarea metodelor simplificate de calculare a valorii expunerii pentru instrumentele financiare derivate și a abordării simplificate pentru calcularea cerințelor de fonduri proprii pentru riscul CVA

36. Banca care nu mai îndeplinește una sau mai multe dintre condițiile prevăzute la punctul 20 sau 21 informează imediat, dar nu mai târziu de 2 zile lucrătoare acest lucru Băncii Naționale a Moldovei.

37. Banca încetează să calculeze valorile expunerilor pentru pozițiile sale pe instrumente financiare derivate în conformitate cu capitolele IV sau V și cerințele de fonduri proprii pentru riscul CVA în conformitate cu abordarea simplificată din Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de ajustare a evaluării creditului pentru bănci, după caz, în termen de trei luni de la apariția uneia dintre următoarele situații:

37.1. banca nu îndeplinește condițiile stabilite la punctul 20 subpunctul 20.1. sau punctul 21 subpunctul 21.1., după caz, sau condițiile stabilite la punctul 20 subpunctul 20.2. sau punctul 21 subpunctul 21.2., după caz, timp de trei luni consecutive;

37.2. banca nu îndeplinește condițiile stabilite la punctul 20 subpunctul 20.1 sau punctul 21 subpunctul 21.1, după caz, sau condițiile stabilite la punctul 20 subpunctul 20.2 sau punctul 21 subpunctul 21.2, după caz, timp de peste 6 din cele 12 luni precedente.

38. În cazul în care banca a încetat să calculeze valorile expunerilor pentru pozițiile sale pe instrumente financiare derivate în conformitate cu capitolele IV sau V, după caz, acestea i se permite să își calculeze din nou valorile expunerii pentru pozițiile pe instrumente financiare derivate astfel cum este prevăzut în capitolele IV sau V și cerințele de fonduri proprii pentru riscul CVA în conformitate cu abordarea simplificată din Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de ajustare a evaluării creditului pentru bănci numai dacă demonstrează Băncii Naționale a Moldovei că toate condițiile prevăzute la punctul 20 sau 21 au fost îndeplinite pentru o perioadă neîntreruptă de un an.

Capitolul III

Abordarea standardizată pentru riscul de credit al contrapărții

Secțiunea 1

Valoarea expunerii

39. Banca poate calcula o singură valoare a expunerii la nivelul setului de compensare pentru toate tranzacțiile care fac obiectul unui acord de compensare contractuală în cazul în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

39.1. acordul de compensare face parte dintr-unul dintre tipurile de acorduri de compensare contractuală menționate la punctele 106 și 107;

39.2. acordul de compensare a fost recunoscut de Banca Națională a Moldovei în conformitate cu punctele 108-111;

39.3. banca și-a îndeplinit obligațiile prevăzute la punctele 112-116 în ceea ce privește acordul de compensare.

40. În cazul în care oricare dintre condițiile prevăzute la punctul 39 nu este îndeplinită, banca tratează fiecare tranzacție ca și cum ar fi propriul său set de compensare.

41. Băncile calculează valoarea expunerii unui set de compensare conform abordării standardizate pentru riscul de credit al contrapărții după cum urmează:

$$\text{Valoarea expunerii} = \alpha \cdot (\text{RC} + \text{PFE})$$

unde:

RC = costul de înlocuire, calculat în conformitate cu punctele 49-51; și

PFE = expunerea viitoare potențială calculată în conformitate cu punctele 66-68;

$\alpha = 1,4$.

42. Valoarea expunerii unui set de compensare care face obiectul unui contract în marjă este plafonată la nivelul valorii expunerii aceluiași set de compensare în cazul în care nu ar face obiectul niciunei forme de contract în marjă.

43. În cazul în care unui set de compensare i se aplică mai multe contracte în marjă sau în cazul în care același set de compensare include atât tranzacții care fac obiectul unui contract în marjă, cât și tranzacții care nu fac obiectul unui contract în marjă, banca își calculează valoarea expunerii după cum urmează:

43.1. banca calculează costul de înlocuire al setului de compensare în conformitate cu punctul 50, luând în considerare toate tranzacțiile din cadrul setului de compensare, indiferent dacă fac sau nu obiectul unui contract în marjă, și aplică toate cerințele următoare:

43.1.1. CMV se calculează pentru toate tranzacțiile din cadrul unui set de compensare, înainte de a deduce orice garanție reală deținută sau furnizată, în cazul în care valorile de piață pozitive și negative sunt compensate la calcularea CMV;

43.1.2. NICA, VM, TH și MTA, după caz, se calculează separat ca sumă a acelorași date de intrare aplicabile fiecărui contract în marjă individual din setul de compensare;

43.2. banca calculează expunerea viitoare potențială a setului de compensare menționată la punctele 66-68 prin aplicarea tuturor cerințelor aferente multiplicatorului indicat la punctul 66, bazându-se pe datele de intrare CMV, NICA și VM, după caz, în conformitate cu subpunctul 43.1.

44. Băncile pot stabili ca valoarea expunerii să fie zero pentru un set de compensare care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

44.1. setul de compensare este alcătuit exclusiv din opțiuni vândute;

44.2. valoarea curentă de piață a setului de compensare este în orice moment negativă;

44.3. prima pentru toate opțiunile incluse în setul de compensare a fost primită în avans de către bancă pentru a garanta executarea contractelor;

44.4. setul de compensare nu face obiectul niciunui contract în marjă.

45. Într-un set de compensare, băncile înlocuiesc o tranzacție care este o combinație liniară finită de opțiuni call sau put cumpărate sau vândute cu toate opțiunile individuale care formează combinația liniară respectivă, privite ca o tranzacție individuală, pentru a calcula valoarea expunerii setului de compensare. Fiecare combinație de opțiuni de acest tip este considerată ca o tranzacție individuală din setul de compensare în care este inclusă combinația pentru a calcula valoarea expunerii.

46. Prin derogare de la punctul 45, băncile înlocuiesc o opțiune digitală vanilla al cărei preț de exercitare este egal cu K cu combinația relevantă de tip collar a două opțiuni vanilla call sau put vândute și cumpărate care îndeplinesc următoarele cerințe:

46.1. cele două opțiuni ale combinației de tip collar au:

46.1.1. aceeași dată de expirare și același preț la vedere sau la termen al instrumentului-suport ca opțiunea digitală vanilla;

46.1.2. prețuri de exercitare egale cu $0,95 \cdot K$ și, respectiv, $1,05 \cdot K$;

46.2. combinația de tip collar reproduce exact randamentul opțiunii digitale vanilla în afara intervalului dintre cele două prețuri de exercitare menționate la subpunctul 46.1.

47. Poziția de risc a celor două opțiuni din combinația de tip collar menționată la punctul 46 se calculează separat, în conformitate cu punctul 69.

48. Valoarea expunerii unei tranzacții cu instrumente financiare derivate de credit care reprezintă o poziție lungă în suport poate fi plafonată la valoarea primei neplătite restante, cu condiția ca aceasta să fie tratată drept propriul său set de compensare care nu face obiectul unui contract în marjă.

Secțiunea a 2-a

Costul de înlocuire

49. Băncile calculează costul de înlocuire RC pentru seturile de compensare care nu fac obiectul unui contract în marjă în conformitate cu următoarea formulă:

$$RC = \max\{CMV - NICA, 0\}$$

50. Băncile calculează costul de înlocuire pentru seturile de compensare individuale care fac obiectul unui contract în marjă în conformitate cu următoarea formulă:

$$RC = \max\{CMV - VM - NICA, TH + MTA - NICA, 0\}$$

unde:

RC = costul de înlocuire;

VM = valoarea ajustată în funcție de volatilitatea marjei de variație nete primite sau furnizate, după caz, pentru setul de compensare în mod regulat pentru a atenua variațiile valorii de piață curente a setului de compensare;

TH = pragul de marjă aplicabil setului de compensare conform contractului în marjă sub care banca nu poate solicita garanții reale; și

MTA = suma minimă de transfer aplicabilă setului de compensare conform contractului în marjă.

51. Banca calculează costul de înlocuire pentru seturile de compensare multiple care fac obiectul aceluiași contract în marjă în conformitate cu următoarea formulă:

$$RC = \max \left\{ \sum_i \max \{ CMV_i, 0 \} - \max \{ VM_{MA} + NICA_{MA}, 0 \}, 0 \right\} + \max \left\{ \sum_i \min \{ CMV_i, 0 \} - \min \{ VM_{MA} + NICA_{MA}, 0 \}, 0 \right\}$$

unde:

RC = costul de înlocuire;

i = indicele care desemnează seturile de compensare care fac obiectul contractului în marjă individual;

CMVi = valoarea de piață curentă a setului de compensare i;

VM_{MA} = suma valorilor ajustate în funcție de volatilitatea garanțiilor reale primite sau furnizate, după caz, pentru seturi de compensare multiple în mod regulat cu scopul de a atenua variațiile valorii de piață curente a acestora; și

NICA_{MA} = suma valorilor ajustate în funcție de volatilitatea garanțiilor reale primite sau furnizate, după caz, pentru seturi de compensare multiple, altele decât VM_{MA}.

În sensul prezentului punct, NICA_{MA} poate fi calculată la nivel de tranzacție, la nivel de set de compensare sau la nivelul tuturor seturilor de compensare cărora li se aplică contractul în marjă, în funcție de nivelul la care se aplică acesta.

Secțiunea a 3-a

Recunoașterea și tratamentul aplicat garanțiilor reale

52. În sensul prezentei secțiuni, băncile calculează valoarea garanțiilor reale aferente VM, VM_{MA}, NICA și NICA_{MA}, prin aplicarea tuturor cerințelor următoare:

52.1. în cazul în care toate tranzacțiile incluse într-un set de compensare fac parte din portofoliul de tranzacționare, sunt recunoscute numai garanțiile reale eligibile în temeiul punctului 25 din Regulamentul nr.112/2018 și punctelor 118-124;

52.2. în cazul în care un set de compensare cuprinde cel puțin o tranzacție din afara portofoliului de tranzacționare, sunt recunoscute numai garanțiile reale eligibile în temeiul punctului 25 din Regulamentul nr.112/2018;

52.3. garanțiile reale primite de la o contraparte sunt recunoscute cu semn pozitiv, iar garanțiile reale furnizate unei contrapărți sunt recunoscute cu semn negativ;

52.4. valoarea ajustată pentru volatilitatea oricărui tip de garanții reale primite sau furnizate se calculează în conformitate cu punctele 84-94 din Regulamentul nr.112/2018;

52.5. aceeași garanție reală nu este inclusă în același timp și în VM, și în NICA;

52.6. aceeași garanție reală nu este inclusă în același timp și în VM_{MA}, și în NICA_{MA};

52.7. nicio garanție reală furnizată de contraparte care este separată de activele contrapărții respective și, ca urmare a separării, este indisponibilă în caz de insovabilitate sau în caz de intrare în stare de nerambursare ori de insovabilitate a contrapărții respective nu este recunoscută în calcularea NICA și a NICA_{MA}.

53. Pentru a calcula valoarea ajustată în funcție de volatilitatea garanțiilor reale furnizate menționate la punctul 52 subpunctul 52.4., băncile înlocuiesc formula prevăzută la punctele 87 și 88 din Regulamentul nr.112/2018 cu formula următoare:

$$C_{VA} = C \cdot (1 + H_c + H_{fx})$$

unde:

C_{VA} = valoarea ajustată în funcție de volatilitatea garanțiilor reale furnizate; și

C = garanțiile reale;

H_c și H_{fx} sunt definite în conformitate cu punctul 87 din Regulamentul nr.112/2018.

54. În sensul punctul 52 subpunctul 52.4., băncile stabilesc perioada de lichidare relevantă pentru calcularea valorii ajustate în funcție de volatilitatea garanțiilor reale primite sau furnizate timp de un an pentru seturile de compensare menționate la punctul 49.

Secțiunea a 4-a

Încadrarea tranzacțiilor în categorii de risc

55. Băncile încadrează fiecare tranzacție dintr-un set de compensare într-una din următoarele categorii de risc pentru a determina expunerea viitoare potențială a setului de compensare menționată la punctele 66-68:

- 55.1. riscul de rată a dobânzii;
- 55.2. riscul valutar;
- 55.3. riscul de credit;
- 55.4. riscul privind titlurile de capital;
- 55.5. riscul de marfă;
- 55.6. alte riscuri.

56. Băncile efectuează încadrarea menționată la punctul 55 în funcție de determinantul de risc principal al unei tranzacții cu instrumente financiare derivate. Determinantul de risc principal este singurul determinant de risc semnificativ al unei tranzacții cu instrumente financiare derivate.

57. Prin derogare de la punctul 56, băncile încadrează tranzacțiile cu instrumente financiare derivate care au mai mult de un determinant de risc semnificativ în mai multe categorii de risc. În cazul în care toți determinanții de risc semnificativi ai uneia dintre aceste tranzacții fac parte din aceeași categorie de risc, băncile nu sunt obligate să încadreze tranzacția respectivă în categoria de risc respectivă decât o singură dată, pe baza celui mai semnificativ dintre determinanții de risc. În cazul în care determinanții de risc semnificativi ai uneia dintre aceste tranzacții fac parte din categorii de risc diferite, băncile încadrează tranzacția respectivă o singură dată în fiecare categorie de risc pentru care tranzacția are cel puțin un determinant de risc semnificativ, pe baza celui mai semnificativ dintre determinanții de risc din categoria de risc în cauză.

58. Prin derogare de la punctele 55-57, la încadrarea tranzacțiilor în categoriile de risc enumerate la punctul 55, băncile aplică următoarele cerințe:

58.1. în cazul în care determinantul de risc principal al unei tranzacții sau cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57 este o variabilă legată de inflație, băncile încadrează tranzacția respectivă în categoria de risc de rată a dobânzii;

58.2. în cazul în care determinantul de risc principal al unei tranzacții sau cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57 este o variabilă legată de condițiile climatice, băncile încadrează tranzacția respectivă în categoria de risc de marfă.

Secțiunea a 5-a

Seturi de acoperire a riscului

59. Băncile stabilesc seturile de acoperire a riscului relevante pentru fiecare categorie de risc a unui set de compensare și atribuie fiecare tranzacție acestor seturi de acoperire a riscului, după cum urmează:

59.1. tranzacțiile încadrate în categoria de risc de rată a dobânzii se atribuie aceluiași set de acoperire a riscului numai în cazul în care determinantul lor de risc principal sau cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57 este denominat în aceeași monedă;

59.2. tranzacțiile încadrate în categoria de risc valutar se atribuie aceluiași set de acoperire a riscului numai în cazul în care determinantul lor de risc principal sau cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57 este denumit în aceeași monedă;

59.3. toate tranzacțiile încadrate în categoria de risc de credit se atribuie aceluiași set de acoperire a riscului;

59.4. toate tranzacțiile încadrate în categoria de risc privind titlurile de capital se atribuie aceluiași set de acoperire a riscului;

59.5. tranzacțiile încadrate în categoria de risc de marfă se atribuie unuia din următoarele seturi de acoperire a riscului în funcție de natura determinantului lor de risc principal sau cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57:

59.5.1. energie;

59.5.2. metale;

59.5.3. produse agricole;

59.5.4. alte mărfuri;

59.5.5. condiții climatice;

59.6. tranzacțiile încadrate în alte categorii de risc se atribuie aceluiași set de acoperire a riscului numai în cazul în care determinantul lor de risc principal sau cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57 este identic.

60. În sensul punctului 59 subpunctul 59.1., tranzacțiile încadrate în categoria de risc de rată a dobânzii care au ca determinant de risc principal o variabilă legată de inflație se atribuie unor seturi de acoperire a riscului distincte, altele decât seturile de acoperire a riscului stabilite pentru tranzacțiile încadrate în categoria de risc de rată a dobânzii care nu au ca determinant de risc principal o variabilă legată de inflație. Tranzacțiile respective se atribuie aceluiași set de acoperire a riscului numai în cazul în care determinantul lor de risc principal sau cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57 este denumit în aceeași monedă.

61. Prin derogare de la punctele 59 și 60, băncile stabilesc seturi de acoperire a riscului distincte în fiecare categorie de risc pentru următoarele tranzacții:

61.1. tranzacțiile pentru care determinantul de risc principal sau cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57 este fie volatilitatea de piață implicită sau volatilitatea realizată a unui determinant de risc, fie corelația dintre doi determinanți de risc;

61.2. tranzacțiile pentru care determinantul de risc principal sau cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57 este reprezentat de diferența dintre doi determinanți de risc încadrați în aceeași categorie de risc sau tranzacțiile care constau în două segmente de plată denumite în aceeași monedă și pentru care un determinant de risc din aceeași categorie de risc ca și principalul determinant de risc este inclus în celălalt segment de plată decât cel care conține determinantul de risc principal.

62. În sensul punctului 61 subpunctului 61.1., băncile atribuie tranzacțiile aceluiași set de acoperire a riscului din categoria de risc relevantă numai în cazul în care determinantul de risc principal al acestora sau cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57 este identic.

63. În sensul punctului 61 subpunctului 61.2., băncile atribuie tranzacțiile aceluiași set de acoperire a riscului din categoria de risc relevantă numai în cazul în care perechea de determinanți de risc din tranzacțiile menționate la punctul 61 subpunctul 61.2. este identică, iar între cei doi determinanți de risc care fac parte din pereche există o corelație

pozitivă. În caz contrar, băncile atribuie tranzacțiile menționate la punctul 61 subpunctul 61.2. unuia dintre seturile de acoperire a riscului stabilite în conformitate cu punctul 59 doar pe baza unuia dintre cei doi determinanți de risc menționați la punctul 61 subpunctul 61.2.

64. În sensul punctului 61 subpunctul 61.1., băncile atribuie tranzacțiile unui set de acoperire a riscului distinct din categoria de risc relevantă urmând aceeași alcătuire a seturilor de acoperire a riscului prevăzută la punctul 59.

65. Băncile pun la dispoziție, la cererea Băncii Naționale a Moldovei, informația cu referire la numărul de seturi de acoperire a riscului stabilite în conformitate cu punctele 61-64 pentru fiecare categorie de risc, împreună cu determinantul de risc principal sau cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57 sau perechea de determinanți de risc aferentă fiecăruia dintre seturile de acoperire a riscului respective și cu numărul de tranzacții din cadrul fiecărui set de acoperire a riscului.

Secțiunea a 6-a

Expunerea viitoare potențială și calculul poziției de risc

66. Băncile calculează expunerea viitoare potențială a unui set de compensare după cum urmează:

$$PFE = \text{multiplicator} \cdot \sum_a \text{AddOn}^{(a)}$$

unde:

PFE = expunerea viitoare potențială;

a = indicele care desemnează categoriile de risc incluse în calculul expunerii viitoare potențiale a setului de compensare;

AddOn^(a) = majorarea pentru categoria de risc calculată în conformitate cu punctele 78-98, după caz; și

multiplicator (multiplier) = factorul de multiplicare calculat în conformitate cu formula menționată la punctul 68.

În scopul acestui calcul, băncile includ majorarea (add-on) aferentă unei anumite categorii de risc în calculul expunerii viitoare potențiale a unui set de compensare, în cazul în care cel puțin o tranzacție din setul de compensare a fost încadrată în categoria de risc respectivă.

67. Expunerea viitoare potențială a seturilor de compensare multiple care fac obiectul unui singur contract în marjă, astfel cum se menționează la punctul 51, se calculează ca suma expunerilor viitoare potențiale a tuturor seturilor de compensare individuale ca și cum nu ar face obiectul niciunei forme de contract în marjă.

68. În scopul punctului 66, multiplicatorul se calculează după cum urmează:

$$\text{multiplicator} \begin{cases} 1 & \text{dacă } z \geq 0 \\ \min \left\{ 1, \text{Prag}_m + (1 - \text{Prag}_m) \cdot \exp \left(\frac{z}{y} \right) \right\} & \text{dacă } z < 0 \end{cases}$$

unde:

Prag (floor) m = 5 %;

y = 2 · (1 - Prag_m) · Σ a AddOn^(a)

$$Z = \begin{cases} \text{CMV} - \text{NICA} & \text{pentru seturile de compensare menționate la punctul 49} \\ \text{CMV} - \text{VM} - \text{NICA} & \text{pentru seturile de compensare menționate la punctul 50} \\ \text{CMVi} - \text{NICAi} & \text{pentru seturile de compensare menționate la punctul 51} \end{cases}$$

NICAi = suma independentă netă a garanțiilor reale calculată numai pentru tranzacțiile incluse în setul de compensare i. NICAi se calculează la nivel de tranzacție sau la nivel de set de compensare, în funcție de contractul în marjă.

69. Pentru calcularea majorărilor aferente categoriilor de risc menționate la punctele 78-98, băncile calculează poziția de risc (RiskPosition) a fiecărei tranzacții dintr-un set de compensare după cum urmează:

$$\text{Poziția de risc} = \delta \cdot \text{AdjNot} \cdot \text{MF}$$

unde:

δ = delta reglementat al tranzacției, calculat în conformitate cu formula prevăzută la punctele 70 și 71;

AdjNot = valoarea noțională ajustată a tranzacției, calculată în conformitate cu punctele 72-74; și

MF = factorul de ajustare în funcție de scadență al tranzacției, calculat în conformitate cu formula prevăzută la punctele 75-76.

Secțiunea a 7-a

Delta reglementat

70. Băncile calculează delta reglementat după cum urmează:

70.1. în cazul opțiunilor call și put care îi dau dreptul cumpărătorului opțiunii să cumpere sau să vândă un instrument-suport la un preț pozitiv la o dată unică sau la multiple date din viitor, cu excepția cazului în care aceste opțiuni sunt încadrate în categoria de risc de rată a dobânzii sau în categoria de risc de marfă, băncile utilizează următoarea formulă:

$$\delta = \text{sign} \cdot N \left(\text{type} \cdot \frac{\ln(P/K) + 0,5 \cdot \sigma^2 \cdot T}{\sigma \cdot \sqrt{T}} \right)$$

unde:

δ = delta reglementat

semn (sign) = - 1 dacă tranzacția este o opțiune call vândută sau o opțiune put cumpărată;

semn (sign) = + 1 dacă tranzacția este o opțiune call cumpărată sau o opțiune put vândută;

tip (type) = - 1 dacă tranzacția este o opțiune put;

tip (type) = + 1 dacă tranzacția este o opțiune call;

$N(x)$ = funcția de distribuție cumulativă pentru o variabilă aleatorie normală standard, care exprimă probabilitatea ca o variabilă aleatorie normal distribuită, cu media zero și varianța 1, să fie mai mică sau egală cu x;

P = prețul la vedere sau la termen al instrumentului-suport al opțiunii; pentru opțiuni ale căror fluxuri de numerar depind de o valoare medie a prețului instrumentului-suport, P este egal cu valoarea medie la data calculului;

K = prețul de exercitare a opțiunii;

T = perioada cuprinsă între data expirării opțiunii (T_{exp}) și data raportării; pentru opțiuni care pot fi exercitate numai la o dată viitoare, T_{exp} este egală cu data respectivă; pentru opțiuni care pot fi exercitate la multiple date viitoare, T_{exp} este egală cu ultima

dintre datele respective; T se exprimă în ani, utilizând convenția privind zilele lucrătoare relevantă; și

σ = volatilitatea reglementată a opțiunii, determinată în conformitate cu tabelul 1 în funcție de categoria de risc a tranzacției și de natura instrumentului-suport al opțiunii.

Tabelul 1

Categorie de risc	Instrumentul-suport	Volatilitatea reglementată
Valutar	Toate	15 %
Credit	Instrument având la bază o singură semnătură	100 %
	Instrument având la bază mai multe semnături	80 %
Titluri de capital	Instrument având la bază o singură semnătură	120 %
	Instrument având la bază mai multe semnături	75 %
Marfă	Energie electrică	150 %
	Alte mărfuri (cu excepția energiei electrice)	70 %
Altele	Toate	150 %

Băncile care utilizează prețul la termen al instrumentului-suport al unei opțiuni se asigură că:

70.1.1. prețul la termen este în concordanță cu caracteristicile opțiunii;

70.1.2. prețul la termen se calculează utilizând o rată a dobânzii relevantă care predomină la data raportării;

70.1.3. prețul la termen integrează fluxurile de numerar preconizate ale instrumentului-suport înainte de expirarea opțiunii;

70.2. pentru tranșele unei securizări sintetice și pentru un instrument financiar derivat de credit de tip "nth-to-default" (al n-lea caz de nerambursare), băncile utilizează următoarea formulă:

$$\delta = \text{semn} \cdot \frac{15}{(1 + 14 \cdot A) \cdot (1 + 14 \cdot D)}$$

unde:

$$\text{semn (sign)} = \begin{cases} +1 & \text{dacă prin tranzacție s-a obținut protecția creditului} \\ -1 & \text{dacă prin tranzacție s-a furnizat protecția creditului} \end{cases}$$

A = plafonul de afectare al tranșei; pentru o tranzacție cu un instrument financiar derivat de credit de tip "nth-to-default" bazat pe entitățile de referință k, $A = (n - 1)/k$; și

D = plafonul de neafectare al tranșei; pentru o tranzacție cu un instrument financiar derivat de credit de tip "nth-to-default" bazat pe entitățile de referință k, $D = n/k$;

70.3. pentru tranzacțiile care nu sunt menționate la subpunctul 70.1. sau 70.2., băncile utilizează următorul delta reglementat:

$$\delta = \begin{cases} +1 & \text{dacă tranzacția este o poziție lungă pe determinantul de risc principal sau cel} \\ & \text{mai semnificativ determinant de risc în acea categorie de risc} \\ -1 & \text{dacă tranzacția este o poziție scurtă pe determinantul de risc principal sau cel} \\ & \text{mai semnificativ determinant de risc în acea categorie de risc} \end{cases}$$

71. În sensul prezentei secțiuni, o poziție lungă pe determinantul de risc principal sau pe cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57 înseamnă că valoarea de piață a tranzacției crește atunci când valoarea determinantului de risc respectiv crește, iar o poziție scurtă pe determinantul de risc principal sau pe cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc pentru tranzacțiile menționate la punctul 57 înseamnă că valoarea de piață a tranzacției scade atunci când valoarea determinantului de risc respectiv crește.

Secțiunea a 8-a

Valoarea noțională ajustată

72. Băncile calculează valoarea noțională ajustată după cum urmează:

72.1. pentru tranzacțiile încadrate în categoria de risc de rată a dobânzii sau în categoria de risc de credit, băncile calculează valoarea noțională ajustată ca fiind produsul dintre valoarea noțională a contractului derivat și factorul duratei stabilite de Banca Națională a Moldovei, care se calculează după cum urmează:

$$\text{Factorul duratei stabilit de BNM} = \max \left\{ \frac{\exp(-R \cdot S) - \exp(-R \cdot E)}{R}; 10/\text{un exercițiu financiar} \right\}$$

unde:

R = rata de actualizare, 5%;

S = perioada de timp dintre data de începere a unei tranzacții și data raportării, care este exprimată în ani, utilizând convenția privind zilele lucrătoare relevantă;

E = perioada dintre data de încetare a unei tranzacții și data raportării, care este exprimată în ani, utilizând convenția privind zilele lucrătoare relevantă; și

un exercițiu financiar (OneBusinessYear) = un an exprimat în zile lucrătoare utilizând convenția privind zilele lucrătoare relevantă.

Data de începere a unei tranzacții este prima dată la care este fie stabilită, fie efectuată cel puțin o plată contractuală în cadrul tranzacției, către bancă sau din partea băncii, alta decât plățile legate de schimbul de garanții reale din cadrul unui contract în marjă. În cazul în care tranzacția a început deja să stabilească sau să efectueze plăți la data raportării, data de începere a unei tranzacții este egală cu 0.

În cazul în care o tranzacție implică una sau mai multe date contractuale viitoare la care banca sau contrapartea poate decide să pună capăt tranzacției înainte de scadența contractuală a acesteia, data de începere a unei tranzacții este egală cu prima dintre următoarele:

72.1.1. data sau prima dintre datele viitoare multiple la care banca sau contrapartea poate decide să pună capăt tranzacției înainte de scadența contractuală a acesteia;

72.1.2. data la care o tranzacție începe să stabilească sau să efectueze plăți, altele decât plățile legate de schimbul de garanții reale din cadrul unui contract în marjă.

În cazul în care o tranzacție are ca instrument-suport un instrument financiar care poate da naștere unor obligații contractuale suplimentare față de cele care decurg din tranzacție, data de începere a unei tranzacții se determină pe baza primei date la care instrumentul-suport începe stabilirea sau efectuarea plăților.

Data de încetare a unei tranzacții este ultima dată la care este efectuată sau poate fi efectuată o plată contractuală în cadrul tranzacției, către sau din partea băncii.

În cazul în care o tranzacție are ca instrument-suport un instrument financiar care poate da naștere unor obligații contractuale suplimentare față de cele care decurg din tranzacție, data de încetare a unei tranzacții se determină pe baza ultimei plăți contractuale aferente instrumentului-suport al tranzacției.

În cazul în care o tranzacție este structurată astfel încât o expunere rămasă de rambursat să fie decontată după anumite date de plată specificate și termenii sunt revizuiți astfel încât valoarea de piață a tranzacției să fie zero la datele specificate respective, decontarea expunerii rămase de rambursat la aceste date specificate este considerată plată contractuală în cadrul aceleiași tranzacții;

72.2. în cazul tranzacțiilor încadrate în categoria de risc valutar, băncile calculează valoarea noțională ajustată după cum urmează:

72.2.1. în cazul în care tranzacția este formată dintr-un segment de plată, valoarea noțională ajustată este valoarea noțională a contractului derivat;

72.2.2. în cazul în care tranzacția este formată din două segmente de plată, iar valoarea noțională a unui segment de plată este denominată în moneda de raportare a băncii, valoarea noțională ajustată este valoarea noțională a celui alt segment de plată;

72.2.3. în cazul în care tranzacția este formată din două segmente de plată, iar valoarea noțională a fiecărui segment de plată este denominată într-o altă monedă decât moneda de raportare a băncii, valoarea noțională ajustată este cea mai mare dintre valorile noționale ale celor două segmente de plată după ce valorile respective au fost convertite în moneda de raportare a băncii la cursul de schimb la vedere predominant;

72.3. pentru tranzacțiile încadrate în categoria de risc privind titlurile de capital sau de risc de marfă, băncile calculează valoarea noțională ajustată ca fiind produsul dintre prețul de piață al unei unități a instrumentului-suport al tranzacției și numărul de unități ale instrumentului-suport la care se raportează tranzacția.

În cazul în care o tranzacție încadrată în categoria de risc privind titlurile de capital sau de risc de marfă este exprimată prin contract ca o valoare noțională, băncile utilizează valoarea noțională a tranzacției, și nu numărul de unități ale instrumentului-suport, ca valoare noțională ajustată;

72.4. pentru tranzacțiile încadrate în categoria "alte riscuri", băncile calculează valoarea noțională ajustată pe baza metodei celei mai adecvate dintre metodele menționate la subpunctele 72.1.-72.3., în funcție de natura și caracteristicile instrumentului-suport al tranzacției.

73. În scopul calculării valorii noționale ajustate a unei tranzacții menționate la punctul 72, băncile determină valoarea noțională sau numărul de unități ale instrumentului-suport după cum urmează:

73.1. în cazul în care valoarea noțională sau numărul de unități ale instrumentului-suport al unei tranzacții nu este stabilit până la scadența contractuală:

73.1.1. pentru valori deterministe ale valorilor noționale și ale numărului de unități ale instrumentului-suport, valoarea noțională este media ponderată a tuturor valorilor deterministe ale valorilor noționale sau ale numărului de unități ale instrumentului-suport, după caz, până la scadența contractuală a tranzacției, ponderile fiind date de proporția din perioada în care se aplică fiecare valoare noțională;

73.1.2. pentru valori stocastice ale valorilor noționale și ale numărului de unități ale instrumentului-suport, valoarea noțională este valoarea determinată prin stabilirea valorilor curente de piață în formula de calcul al valorilor de piață viitoare;

73.2. în cazul contractelor care presupun schimburi multiple ale valorii noționale, aceasta se înmulțește cu numărul plăților care mai rămân de efectuat conform contractelor;

73.3. în cazul contractelor care prevăd o multiplicare a plăților aferente fluxurilor de numerar sau o multiplicare a instrumentului-suport al contractului derivat, banca ajustează valoarea noțională pentru a reflecta efectele multiplicării asupra structurii de risc a contractelor respective.

74. Băncile convertesc valoarea noțională ajustată a unei tranzacții în moneda lor de raportare la cursul de schimb la vedere predominant în cazul în care valoarea noțională ajustată este calculată pornind de la o valoare noțională contractuală sau de la un preț de piață al numărului de unități ale instrumentului-suport denominat într-o altă monedă.

Secțiunea a 9-a

Factorul de ajustare în funcție de scadență și coeficientul factorului stabilit de Banca Națională a Moldovei aferent setului de acoperire a riscului

75. Pentru tranzacțiile incluse în seturile de compensare menționate la punctul 49, băncile calculează factorul de ajustare în funcție de scadență după următoarea formulă:

$$MF = \sqrt{\min\{\max\{M, 10/\text{un exercițiu financiar}\}, 1\}}$$

unde:

MF = factorul de ajustare în funcție de scadență;

M = scadența reziduală a tranzacției care este egală cu perioada de timp necesară pentru încetarea tuturor obligațiilor contractuale care decurg din tranzacție; în acest scop, se consideră că orice opționalitate a unui contract derivat este o obligație contractuală; scadența reziduală se exprimă în ani, utilizând convenția privind zilele lucrătoare relevantă; în cazul în care o tranzacție are ca instrument-suport un alt contract derivat care poate da naștere unor obligații contractuale suplimentare față de obligațiile contractuale care decurg din tranzacție, scadența reziduală a tranzacției este egală cu perioada de timp necesară pentru încetarea tuturor obligațiilor contractuale aferente instrumentului- suport; în cazul în care o tranzacție este structurată astfel încât expunerea rămasă de rambursat să fie decontată după anumite date de plată specificate și termenii sunt revizuiți astfel încât valoarea de piață a tranzacției să fie zero la datele specificate respective, scadența reziduală a tranzacției este egală cu perioada rămasă până la data următoarei revizuiți a termenilor; și

un exercițiu financiar (OneBusinessYear) = un an exprimat în zile lucrătoare utilizând convenția privind zilele lucrătoare relevantă;

76. În sensul punctului 75, scadența reziduală este egală cu perioada rămasă până la data următoarei revizuiți a termenilor tranzacțiilor care sunt structurate astfel încât expunerile rămase să fie decontate după anumite date de plată specificate și ai căror termeni sunt revizuiți astfel încât valoarea de piață a contractului să fie zero la datele specificate respective.

77. Pentru calcularea majorării aferente unui set de acoperire a riscului, astfel cum este menționată la punctele 78-98, coeficientul factorului stabilit de Banca Națională a Moldovei aferent setului de acoperire a riscului "e" este următorul:

$$e = \begin{cases} 1 & \text{pentru seturile de acoperire a riscurilor stabilite în conformitate cu punctele 59 și 60} \\ 5 & \text{pentru seturile de acoperire a riscurilor stabilite în conformitate cu punctul 61 subpunctul 61.1.} \\ 0,5 & \text{pentru seturile de acoperire a riscurilor stabilite în conformitate cu punctul 61 subpunctul 61.2.} \end{cases}$$

Secțiunea a 10-a

Majorarea pentru categoria de risc de rată a dobânzii

78. În sensul punctelor 66-68, băncile calculează majorarea aferentă categoriei de risc de rată a dobânzii pentru un anumit set de compensare după cum urmează:

$$AddOn^{IR} = \sum_j AddOn_j^{IR}$$

unde:

$AddOn^{IR}$ = majorarea categoriei de risc de rată a dobânzii;

j = indicele care desemnează toate seturile de acoperire a riscului de rată a dobânzii stabilite în conformitate cu punctul 59 subpunctul 59.1. și cu punctele 61-64 pentru setul de compensare; și

$AddOn_j^{IR}$ = majorarea categoriei de risc de rată a dobânzii pentru setul de acoperire a riscului j calculat în conformitate cu punctul 79.

79. Băncile calculează majorarea pentru setul de acoperire a riscului j aferentă categoriei de risc de rată a dobânzii astfel:

$$AddOn_j^{IR} = e_j \cdot SF^{IR} \cdot EffNot_j^{IR}$$

unde:

e_j = coeficientul factorului stabilit de Banca Națională a Moldovei aferent setului de acoperire a riscului pentru setul de acoperire a riscului j determinat în conformitate cu valoarea aplicabilă specificată la punctul 77;

SF^{IR} = factorul stabilit de Banca Națională a Moldovei pentru categoria de risc de rată a dobânzii cu o valoare egală cu 0,5 %; și

$EffNot_j^{IR}$ = valoarea noțională efectivă a setului de acoperire a riscului j calculată în conformitate cu punctul 80.

80. Pentru a calcula valoarea noțională efectivă a setului de acoperire a riscului j , băncile încadrează mai întâi fiecare tranzacție din setul de acoperire a riscului în banda corespunzătoare din tabelul 2. Băncile fac acest lucru pe baza datei de încetare a fiecărei tranzacții, determinată în conformitate cu punctul 72 subpunctul 72.1.:

Tabelul 2

Banda	Data de încetare (în ani)
1	>0 și ≤1
2	>1 și ≤ 5
3	> 5

Băncile calculează apoi valoarea noțională efectivă a setului de acoperire a riscului j în conformitate cu următoarea formulă:

$$EffNot_j^{IR} = \sqrt{[(D_{j,1})^2 + (D_{j,2})^2 + (D_{j,3})^2 + 1,4 \cdot D_{j,1} \cdot D_{j,2} + 1,4 \cdot D_{j,2} \cdot D_{j,3} + 0,6 \cdot D_{j,1} \cdot D_{j,3}]}$$

unde:

$EffNot_j^{IR}$ = valoarea noțională efectivă a setului de acoperire a riscului j ; și

$D_{j,k}$ = valoarea noțională efectivă a benzii k a setului de acoperire a riscului j , calculată după cum urmează:

$$D_{j,k} = \sum_{l \text{ banda } k} \text{Poziia de risc}_l$$

unde:

l = indicele care desemnează poziția de risc (RiskPosition).

Secțiunea a 11-a

Majorarea aferentă categoriei de risc valutar

81. În sensul punctelor 66-68, băncile calculează majorarea aferentă categoriei de risc valutar (foreign exchange - FX) pentru un anumit set de compensare după cum urmează:

$$\text{AddOn}^{\text{FX}} = \sum_j \text{AddOn}_j^{\text{FX}}$$

unde:

AddOn^{FX} = majorarea aferentă categoriei de risc valutar;

j = indicele care desemnează seturile de acoperire a riscului valutar stabilite în conformitate cu punctul 59 subpunctul 59.2. și cu punctele 61-64 pentru setul de compensare; și

$\text{AddOn}_j^{\text{FX}}$ = majorarea aferentă categoriei de risc valutar pentru setul de acoperire a riscului j calculat în conformitate cu punctul 82.

82. Băncile calculează majorarea aferentă categoriei de risc valutar pentru setul de acoperire a riscului j astfel:

$$\text{AddOn}_j^{\text{FX}} = e_j \cdot \text{SF}^{\text{FX}} \cdot |\text{EffNot}_j^{\text{FX}}|$$

unde:

e_j = coeficientul factorului stabilit de Banca Națională a Moldovei aferent setului de acoperire a riscului pentru setul de acoperire a riscului j calculat în conformitate cu punctul 77;

SF^{FX} = factorul stabilit de Banca Națională a Moldovei pentru categoria de risc valutar cu o valoare egală cu 4 %;

$\text{EffNot}_j^{\text{FX}}$ = valoarea noțională efectivă a setului de acoperire a riscului j , calculată după cum urmează:

$$\text{EffNot}_j^{\text{FX}} = \sum_{l \text{ Setul de acoperire a riscului } j} \text{Poziia de risc}_l$$

unde:

l = indicele care desemnează poziția de risc (RiskPosition).

Secțiunea a 12-a

Majorarea aferentă categoriei de risc de credit

83. În sensul punctului 84, băncile stabilesc entitățile de referință relevante privind creditul pentru setul de compensare în conformitate cu următoarele:

83.1. pentru fiecare emitent al unui instrument de datorie de referință care este suport al unei tranzacții având la bază o singură semnătură atribuite categoriei de risc de credit există o singură entitate de referință privind creditul; tranzacțiile având la bază o singură semnătură sunt atribuite aceleiași entități de referință privind creditul numai în cazul în care instrumentul de datorie de referință care este suport al tranzacțiilor respective este emis de același emitent;

83.2. pentru fiecare grup de instrumente de datorie de referință sau de instrumente financiare derivate de credit având la bază o singură semnătură care sunt suport al unei tranzacții având la bază mai multe semnături atribuite categoriei de risc de credit există o singură entitate de referință privind creditul; tranzacțiile având la bază mai multe semnături sunt atribuite aceleiași entități de referință privind creditul numai în cazul în care grupul de instrumente de datorie de referință sau de instrumente financiare derivate de credit având la bază o singură semnătură care sunt suport al tranzacțiilor respective au aceleași componente.

84. În sensul punctelor 66-68, băncile calculează majorarea aferentă categoriei de risc de credit pentru un anumit set de compensare după cum urmează:

$$\text{AddOn}^{\text{Credit}} = \sum_j \text{AddOn}_j^{\text{Credit}}$$

unde:

$\text{AddOn}^{\text{Credit}}$ = majorarea aferentă categoriei de risc de credit;

j = indicele care desemnează toate seturile de acoperire a riscului de credit stabilite în conformitate cu punctul 59 subpunctul 59.3. și punctelor 61-64 pentru setul de compensare; și

$\text{AddOn}_j^{\text{Credit}}$ = majorarea aferentă categoriei de risc de credit pentru setul de acoperire a riscului j calculat în conformitate cu punctul 85.

85. Băncile calculează majorarea aferentă categoriei de risc de credit pentru setul de acoperire a riscului j după cum urmează:

$$\text{AddOn}_j^{\text{Credit}} = \epsilon_j \cdot \sqrt{\left(\sum_k \rho_k^{\text{Credit}} \cdot \text{AddOn}(\text{Entitate}_k) \right)^2 + \sum_k \left(1 - (\rho_k^{\text{Credit}})^2 \right) \cdot \left(\text{AddOn}(\text{Entitate}_k) \right)^2}$$

unde:

$\text{AddOn}_j^{\text{Credit}}$ = majorarea aferentă categoriei de risc de credit pentru setul de acoperire a riscului j ;

ϵ_j = coeficientul factorului stabilit de Banca Națională a Moldovei aferent setului de acoperire a riscului pentru setul de acoperire a riscului j determinat în conformitate cu punctul 77;

k = indicele care desemnează entitățile de referință privind creditul ale setului de compensare stabilit în conformitate cu punctul 83;

ρ_k^{Credit} = factorul de corelare al entității de referință privind creditul "k"; atunci când entitatea de referință privind creditul "k" s-a stabilit în conformitate cu punctul 83 subpunctul 83.1.,

$$\rho_k^{\text{Credit}} = 50\% ,$$

atunci când entitatea de referință privind creditul "k" s-a stabilit în conformitate cu punctul 83 subpunctul 83.2.,

$$\rho_k^{\text{Credit}} = 80\%; \text{ și}$$

AddOn(Entitate_k) = majorarea pentru entitatea de referință privind creditul k determinată în conformitate cu punctul 86.

86. Băncile calculează majorarea pentru entitatea de referință privind creditul k după cum urmează:

$$\text{AddOn}(\text{Entitate}_k) = \text{EffNot}_k^{\text{Credit}}$$

unde:

$\text{EffNot}_k^{\text{Credit}}$ = valoarea noțională efectivă a entității de referință privind creditul k, calculată după cum urmează:

$$\text{EffNot}_k^{\text{Credit}} = \sum_{l \text{ Entitatea de referință privind creditul } k} \text{SF}_{k,l}^{\text{Credit}} \cdot \text{Poziția de risc}_l$$

unde:

l = indicele care desemnează poziția de risc (RiskPosition); și

$\text{SF}_{k,l}^{\text{Credit}}$ = factorul stabilit de Banca Națională a Moldovei aplicabil entității de referință privind creditul k calculat în conformitate cu punctul 87.

87. Băncile calculează factorul stabilit de Banca Națională a Moldovei aplicabil entității de referință privind creditul k după cum urmează:

87.1. pentru entitatea de referință privind creditul k stabilită în conformitate punctul 83 subpunctul 83.1.,

$$\text{SF}_{k,l}^{\text{Credit}}$$

este pus în corespondență cu unul dintre cei șase factori stabiliți de Banca Națională a Moldovei prevăzuți în tabelul 3 pe baza unei evaluări externe a creditului efectuată de o ECAI desemnată a emitentului individual corespunzător.

În cazul unui emitent individual pentru care nu este disponibilă o evaluare a creditului efectuată de o ECAI desemnată, bancă care utilizează abordarea standardizată conform prevederilor Regulamentului nr.111/2018 atribuie un

$$\text{SF}_{k,l}^{\text{Credit}} = 0,54\%$$

respectivei entități de referință privind creditul. Cu toate acestea, în cazul în care banca aplică tratamentul riscului de credit aferent expunerii din datorii subordonate pentru a pondera la risc expunerile la riscul de credit al contrapărții față de acest emitent individual, se atribuie un $\text{SF}_{k,l}^{\text{Credit}} = 1,6\%$ respectivei entități de referință privind creditul;

Tabelul 3

Nivelul de calitate a creditului	Factorul stabilit de Banca Națională a Moldovei pentru tranzacții având la bază o singură semnătură
1	0,38 %
2	0,42 %
3	0,54 %
4	1,06 %
5	1,6 %
6	6,0 %

87.2. pentru entitățile de referință privind creditul k stabilite în conformitate cu punctul 83 subpunctul 83.2.:

87.2.1. în cazul în care o poziție de risc l atribuită entității de referință privind creditul k este un indice de credit cotațat la o bursă recunoscută,

$$SF_{k,l}^{\text{Credit}}$$

este pus în corespondență cu unul dintre cei doi factori prezentați în tabelul 4 pe baza calității creditului majorității componentelor individuale ale acestuia;

87.2.2. în cazul în care o poziție de risc l atribuită entității de referință privind creditul k nu este menționată la subpunctul 87.2.1.,

$$SF_{k,l}^{\text{Credit}}$$

este media ponderată a factorilor impuși de Banca Națională a Moldovei puși în corespondență cu fiecare componentă în conformitate cu metoda prevăzută la subpunctul 87.1., ponderile fiind date de proporția valorii noționale a componentelor incluse în această poziție.

Tabelul 4

Calitatea creditului dominantă	Factorul stabilit de Banca Națională a Moldovei pentru indici cotați
Categoria investment grade	0,38 %
Categoria non-investment grade	1,06 %

Secțiunea a 13-a

Majorarea aferentă categoriei de risc privind titlurile de capital

88. În sensul punctului 89, băncile stabilesc entitățile de referință relevante privind titlurile de capital pentru setul de compensare în conformitate cu următoarele:

88.1. pentru fiecare emitent al unui instrument de capital de referință care este suport al unei tranzacții având la bază o singură semnătură atribuite categoriei de risc privind titlurile de capital există o singură entitate de referință privind titlurile de capital; tranzacțiile având la bază o singură semnătură sunt atribuite aceleiași entități de referință privind titlurile de capital numai în cazul în care instrumentul de capital de referință care este suport al tranzacțiilor respective este emis de același emitent;

88.2. pentru fiecare grup de instrumente de capital de referință sau de instrumente financiare derivate pe titluri de capital având la bază o singură semnătură care sunt suport al unei tranzacții având la bază mai multe semnături atribuite categoriei de risc privind titlurile de capital există o singură entitate de referință privind titlurile de capital; tranzacțiile având la bază mai multe semnături sunt atribuite aceleiași entități de referință privind titlurile de capital numai în cazul în care grupul de instrumente de capital de referință sau de instrumente financiare derivate pe titluri de capital având la bază o singură semnătură care sunt suport al tranzacțiilor respective, după caz, are aceleași componente.

89. În sensul punctelor 66-68, băncile calculează majorarea aferentă categoriei de risc privind titlurile de capital pentru un anumit set de compensare după cum urmează:

$$\text{AddOn}^{\text{Titluri de capital}} = \sum_j \text{AddOn}_j^{\text{Titluri de capital}}$$

unde:

$\text{AddOn}^{\text{Titluri de capital}}$ = majorarea aferentă categoriei de risc privind titlurile de capital;

j = indicele care desemnează toate seturile de acoperire a riscului privind titlurile de capital stabilite în conformitate cu punctul 59 subpunctul 59.4. și cu punctele 61-64 pentru setul de compensare; și

$\text{AddOn}_j^{\text{Titluri de capital}}$ = majorarea aferentă categoriei de risc privind titlurile de capital pentru setul de acoperire a riscului j calculat în conformitate cu punctul 90.

90. Băncile calculează majorarea aferentă categoriei de risc privind titlurile de capital pentru setul de acoperire a riscului j după cum urmează:

$$\text{AddOn}_j^{\text{Titluri de capital}} = \epsilon_j \cdot \sqrt{\left(\sum_k \rho_k^{\text{Titluri de capital}} \cdot \text{AddOn}(\text{Entitate}_k) \right)^2 + \sum_k \left(1 - (\rho_k^{\text{Titluri de capital}})^2 \right) \cdot (\text{AddOn}(\text{Entitate}_k))^2}$$

unde:

$\text{AddOn}_j^{\text{Titluri de capital}}$ = majorarea aferentă categoriei de risc privind titlurile de capital pentru setul de acoperire a riscului j;

ϵ_j = coeficientul factorului stabilit de Banca Națională a Moldovei aferent setului de acoperire a riscului pentru setul de acoperire a riscului j determinat în conformitate cu punctul 77;

k = indicele care desemnează entitățile de referință privind titlurile de capital ale setului de compensare stabilit în conformitate cu punctul 88;

$\rho_k^{\text{Titluri de capital}}$ = factorul de corelare al entității de referință privind titlurile de capital k. În cazul în care entitatea de referință privind titlurile de capital k a fost stabilită în conformitate cu punctul 88 subpunctul 88.1.,

$$\rho_k^{\text{Titluri de capital}} = 50\%$$

În cazul în care entitatea de referință privind titlurile de capital k a fost stabilită în conformitate cu punctul 88 subpunctul 88.2.,

$$\rho_k^{\text{Titluri de capital}} = 80\%; \text{ și}$$

$\text{AddOn}(\text{Entitate}_k)$ = majorarea pentru entitatea de referință privind titlurile de capital k determinată în conformitate cu punctul 91.

91. Băncile calculează majorarea pentru entitatea de referință privind titlurile de capital k după cum urmează:

$$\text{AddOn}(\text{Entitate}_k) = \text{SF}_k^{\text{Titluri de capital}} \cdot \text{EffNot}_k^{\text{Titluri de capital}}$$

unde:

$\text{AddOn}(\text{Entitate}_k)$ = majorarea pentru entitatea de referință privind titlurile de capital k;

$\text{SF}_k^{\text{Titluri de capital}}$ = factorul stabilit de Banca Națională a Moldovei aplicabil entității de referință privind titlurile de capital k. În cazul în care entitatea de referință privind titlurile de capital k a fost stabilită în conformitate cu punctul 88 subpunctul 88.1.,

$$\text{SF}_k^{\text{Titluri de capital}} = 32\%$$

În cazul în care entitatea de referință privind titlurile de capital k a fost stabilită în conformitate cu punctul 88 subpunctul 88.2.,

$$\text{SF}_k^{\text{Titluri de capital}} = 20\%; \text{ și}$$

$\text{EffNot}_k^{\text{Titluri de capital}}$ = valoarea noțională efectivă a entității de referință privind titlurile de capital k, calculată după cum urmează:

$$\text{EffNot}_k^{\text{Titluri de capital}} = \sum_l \text{Poziia de risc}_l$$

l Entitatea de referință privind titlurile de capital k

unde:

l = indicele care desemnează poziția de risc (RiskPosition).

Secțiunea a 14-a

Majorarea aferentă categoriei de risc de marfă

92. În sensul punctelor 66-68, băncile calculează majorarea aferentă categoriei de risc de marfă pentru un anumit set de compensare după cum urmează:

$$\text{AddOn}^{\text{Marfă}} = \sum_j \text{AddOn}_j^{\text{Marfă}}$$

unde:

$\text{AddOn}^{\text{Marfă}}$ = majorarea aferentă categoriei de risc de marfă;

j = indicele care desemnează seturile de acoperire a riscului de marfă stabilite în conformitate cu punctul 59 subpunctul 59.5. și punctelor 61-64 pentru setul de compensare; și

$\text{AddOn}_j^{\text{Marfă}}$ = majorarea aferentă categoriei de risc de marfă pentru setul de acoperire a riscului j calculat în conformitate cu punctul 95.

93. Pentru a calcula majorarea aferentă unui set de acoperire a riscului de marfă pentru un anumit set de compensare în conformitate cu punctul 95, băncile stabilesc tipurile de marfă de referință relevante pentru fiecare set de acoperire a riscului. Tranzacțiile cu instrumente financiare derivate pe mărfuri sunt atribuite aceluiași tip de marfă de referință numai în cazul în care instrumentul pe mărfuri care este suport al tranzacțiilor respective este de aceeași natură, indiferent de locul de livrare și de calitatea instrumentului pe mărfuri.

94. Prin derogare de la punctul 93, Banca Națională a Moldovei poate solicita unei bănci care este expusă într-o măsură semnificativă riscului de bază al unor diferite poziții care au aceeași natură ca cele menționate la punctul 93 să stabilească tipurile de marfă de referință pentru pozițiile respective utilizând mai multe caracteristici pe lângă simpla natură a instrumentului pe mărfuri care este suport al tranzacțiilor. Într-o astfel de situație, tranzacțiile cu instrumente financiare derivate pe mărfuri sunt atribuite aceluiași tip de marfă de referință numai în cazul în care împărtășesc caracteristicile respective.

95. Băncile calculează majorarea aferentă categoriei de risc de marfă pentru setul de acoperire a riscului j după cum urmează:

$$\text{AddOn}_j^{\text{Marfă}} = \epsilon_j \sqrt{\left(\rho^{\text{Marfă}} \cdot \sum_k \text{AddOn}(\text{Tip}_k^j) \right)^2 + (1 - (\rho^{\text{Marfă}})^2) \cdot \sum_k \left(\text{AddOn}(\text{Tip}_k^j) \right)^2}$$

unde:

$\text{AddOn}_j^{\text{Marfă}}$ = majorarea aferentă categoriei de risc de marfă pentru setul de acoperire a riscului j;

e_j = coeficientul factorului stabilit de Banca Națională a Moldovei aferent setului de acoperire a riscului pentru setul de acoperire a riscului j determinat în conformitate cu punctul 77;

$\rho_{\text{Marfă}}$ = factorul de corelare pentru categoria de risc de marfă cu o valoare egală cu 40 %;

k = indicele care desemnează tipurile de marfă de referință aferente setului de compensare stabilite în conformitate cu punctul 93; și

$\text{AddOn}(\text{Tip}_k^j)$ = majorarea aferentă tipului de marfă de referință k , calculată în conformitate cu punctul 96.

96. Băncile calculează majorarea pentru tipul de marfă de referință k după cum urmează:

$$\text{AddOn}(\text{Tip}_k^j) = \text{SF}_k^{\text{Marfă}} \cdot \text{EffNot}_k^{\text{Marfă}}$$

unde:

$\text{AddOn}(\text{Tip}_k^j)$ = majorarea pentru tipul de marfă de referință k ;

$\text{SF}_k^{\text{Marfă}}$ = factorul stabilit de Banca Națională a Moldovei aplicabil tipului de marfă de referință k . În cazul în care tipul de marfă de referință k corespunde unor tranzacții atribuite setului de acoperire a riscului menționat la punctul 59 subpunctul 59.5., cu excepția tranzacțiilor privind energia electrică, $\text{SF}_k^{\text{Marfă}} = 18\%$. Pentru tranzacțiile privind energia electrică, $\text{SF}_k^{\text{Marfă}} = 40\%$; și

$\text{EffNot}_k^{\text{Marfă}}$ = valoarea noțională efectivă a tipului de marfă de referință k , calculată după cum urmează:

$$\text{EffNot}_k^{\text{Marfă}} = \sum_{l \text{ Tipul de marfă de referință } k} \text{Poziția de risc}_l$$

unde:

l = indicele care desemnează poziția de risc (RiskPosition).

Secțiunea a 15-a

Majorarea aferentă categoriei alte riscuri

97. În sensul punctelor 66-68, băncile calculează majorarea aferentă categoriei alte riscuri pentru un anumit set de compensare după cum urmează:

$$\text{AddOn}^{\text{Altele}} = \sum_j \text{AddOn}_j^{\text{Altele}}$$

unde:

$\text{AddOn}^{\text{Altele}}$ = majorarea aferentă categoriei alte riscuri;

j = indicele care desemnează seturile de acoperire a altor riscuri stabilite în conformitate cu punctul 59 subpunctul 59.6. și punctelor 61-64 pentru setul de compensare; și

$\text{AddOn}_j^{\text{Altele}}$ = majorarea aferentă categoriei alte riscuri pentru setul de acoperire a riscului j calculat în conformitate cu punctul 98.

98. Băncile calculează majorarea aferentă categoriei alte riscuri pentru setul de acoperire a riscului j după cum urmează:

$$AddOn_j^{Altele} = e_j \cdot SF^{Altele} \cdot |EffNot_j^{Altele}|$$

unde:

$AddOn_j^{Altele}$ = majorarea aferentă categoriei alte riscuri pentru setul de acoperire a riscului j;

e_j = coeficientul factorului stabilit de Banca Națională a Moldovei aferent setului de acoperire a riscului pentru setul de acoperire a riscului j determinat în conformitate cu punctul 77; și

SF^{Altele} = factorul stabilit de Banca Națională a Moldovei pentru categoria alte riscuri cu o valoare egală cu 8 %;

$EffNot_j^{Altele}$ = valoarea noțională efectivă a setului de acoperire a riscului j, calculată după cum urmează:

$$EffNot_j^{Altele} = \sum_{l \text{ Setul de acoperire a riscului } j} Poziia \text{ de risc}_l$$

unde:

l = indicele care desemnează poziția de risc (RiskPosition).

Capitolul IV

Abordarea standardizată simplificată pentru riscul de credit al contrapărții

99. Băncile calculează o singură valoare a expunerii la nivelul unui set de compensare în conformitate cu capitolul III, sub rezerva punctului 100.

100. Valoarea expunerii unui set de compensare se calculează în conformitate cu următoarele cerințe:

100.1. băncile nu aplică tratamentul menționat la punctele 45-47;

100.2. prin derogare de la punctul 49, în cazul seturilor de compensare care nu sunt menționate la punctul 50, băncile calculează costul de înlocuire în conformitate cu următoarea formulă:

$$RC = \max\{CMV, 0\}$$

unde:

RC = costul de înlocuire; și

CMV = valoarea de piață curentă.

100.3. prin derogare de la punctul 50 din prezentul regulament, în cazul seturilor de compensare formate din tranzacții care sunt tranzacționate pe o bursă recunoscută sau care sunt compensate la nivel central de către o contraparte centrală autorizată în Uniunea Europeană ori recunoscută într-o țară terță sau pentru care au loc schimburi bilaterale de garanții reale cu contrapartea, băncile calculează costul de înlocuire în conformitate cu următoarea formulă:

$$RC = TH + MTA$$

unde:

RC = costul de înlocuire;

TH = pragul de marjă aplicabil setului de compensare conform contractului în marjă sub care banca nu poate solicita garanții reale; și

MTA = suma minimă de transfer aplicabilă setului de compensare conform contractului în marjă;

100.4. prin derogare de la punctul 51, în cazul seturilor de compensare multiple care fac obiectul unui contract în marjă, băncile calculează costul de înlocuire ca fiind suma costurilor de înlocuire ale fiecărui set de compensare individual, calculate în conformitate cu punctul 99 ca și cum acestea nu ar face obiectul cerințelor de marjă;

100.5. toate seturile de acoperire a riscului se stabilesc în conformitate cu punctele 59 și 60;

100.6. băncile stabilesc ca multiplicatorul din formula care este folosită pentru a calcula expunerea viitoare potențială de la punctul 66 să fie egal cu 1, după cum urmează:

$$PFE = \sum_a \text{AddOn}^{(a)}$$

unde:

PFE = expunere viitoare potențială; și

AddOn^(a) = majorarea pentru categoria de risc "a";

100.7. prin derogare de la punctul 70, în cazul tuturor tranzacțiilor băncile calculează delta reglementată după cum urmează

$$\delta = \begin{cases} +1 & \text{dacă tranzacția este o poziție lungă pe determinantul de risc principal} \\ -1 & \text{dacă tranzacția este o poziție scurtă pe determinantul de risc principal} \end{cases}$$

100.8. formula, menționată la punctul 72 subpunctul 72.1., care este utilizată pentru a calcula factorul duratei reglementat este următoarea:

$$\text{factorul duratei reglementat} = E - S$$

unde:

E = perioada dintre data de încetare a unei tranzacții și data raportării; și

S = perioada dintre data de începere a unei tranzacții și data raportării;

100.9. factorul de scadență prevăzut la punctul 75 se calculează după cum urmează:

100.9.1. în cazul tranzacțiilor incluse în seturile de compensare menționate la punctul 49, MF = 1;

100.9.2. în cazul tranzacțiilor incluse în seturile de compensare menționate la punctele 50 și 51, MF = 0,42;

100.10. formula, menționată la punctul 80, care este utilizată pentru a calcula valoarea noțională efectivă a setului de acoperire a riscului "j" este următoarea:

$$\text{EffNot}_j^{\text{IR}} = |D_{j,1}| + |D_{j,2}| + |D_{j,3}|$$

unde:

EffNot_j^{IR} = valoarea noțională efectivă a setului de acoperire a riscului "j"; și

D_{j,k} = valoarea noțională efectivă a benzii "k" a setului de acoperire a riscului "j";

100.11. formula menționată la punctul 85 care este utilizată pentru a calcula majorarea aferentă categoriei de risc de credit pentru setul de acoperire a riscului "j" se citește după cum urmează:

$$\text{AddOn}_j^{\text{Credit}} = \sum_k |\text{AddOn}(\text{Entitate}_k)|$$

unde:

$AddOn_j^{Credit}$ = majorarea aferentă categoriei de risc de credit pentru setul de acoperire a riscului "j"; și

$AddOn(Entitate_k)$ = majorarea aferentă entității de referință privind creditul "k";

100.12. formula menționată la punctul 90 care este utilizată pentru a calcula majorarea aferentă categoriei de risc privind titlurile de capital pentru setul de acoperire a riscului "j" se citește după cum urmează:

$$AddOn_j^{Titluri\ de\ capital} = \sum_k |AddOn(Entitate_k)|$$

unde:

$AddOn_j^{Titluri\ de\ capital}$ = majorarea aferentă categoriei de risc privind titlurile de capital pentru setul de acoperire a riscului "j"; și

$AddOn(Entitate_k)$ = majorarea aferentă entității de referință privind creditul "k";

100.13. formula menționată la punctul 95 care este utilizată pentru a calcula majorarea aferentă categoriei de risc de marfă pentru setul de acoperire a riscului "j" se citește după cum urmează:

$$AddOn_j^{Marfă} = \sum_k |AddOn(Tip_k^j)|$$

unde:

$AddOn_j^{Marfă}$ = majorarea aferentă categoriei de risc de marfă pentru setul de acoperire a riscului "j"; și

$AddOn(Tip_k^j)$ = majorarea aferentă tipului de marfă de referință "k".

Capitolul V

Metoda expunerii inițiale

101. Băncile pot calcula o singură valoare a expunerii pentru toate tranzacțiile care fac obiectul unui acord de compensare contractuală în cazul în care sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute la punctele 39 și 40. În caz contrar, băncile calculează separat câte o valoare a expunerii pentru fiecare tranzacție, care este tratată ca fiind propriul set de compensare.

102. Valoarea expunerii unui set de compensare sau a unei tranzacții este suma dintre costul de înlocuire curent și expunerea viitoare potențială, înmulțită cu 1,4.

103. Costul de înlocuire curent menționat la punctul 102 se calculează după cum urmează:

103.1. în cazul seturilor de compensare formate din tranzacții care sunt tranzacționate pe o bursă recunoscută sau care sunt compensate la nivel central de către o contraparte centrală autorizată în conformitate cu Directivele Uniunii Europene ori recunoscută într-o țară terță sau pentru care au loc schimburi bilaterale de garanții reale cu contrapartea, băncile utilizează următoarea formulă:

$$RC = TH + MTA$$

unde:

RC = costul de înlocuire;

TH = pragul de marjă aplicabil setului de compensare conform contractului în marjă sub care banca nu poate solicita garanții reale; și

MTA = suma minimă de transfer aplicabilă setului de compensare conform contractului în marjă;

103.2. în cazul tuturor celorlalte seturi de compensare sau tranzacții individuale, băncile utilizează următoarea formulă:

$$RC = \max\{CMV, 0\}$$

unde:

RC = costul de înlocuire; și

CMV = valoarea de piață curentă.

Pentru a calcula costul de înlocuire curent, băncile actualizează valoarea de piață curentă cel puțin lunar.

104. Băncile calculează expunerea viitoare potențială menționată la punctul 102 după cum urmează:

104.1. expunerea viitoare potențială a unui set de compensare este suma expunerilor viitoare potențiale ale tuturor tranzacțiilor incluse în setul de compensare, calculate în conformitate cu subpunctul 104.2.;

104.2. expunerea viitoare potențială a unei singure tranzacții este valoarea noțională a acesteia înmulțită cu:

104.2.1. scadența reziduală a tranzacției exprimată în ani pentru contractele derivate pe rata dobânzii, înmulțită cu 0,5 %;

104.2.2. scadența reziduală a tranzacției exprimată în ani pentru contractele derivate de credit, înmulțită cu 6 %;

104.2.3. 4 % pentru instrumentele financiare derivate pe cursul de schimb valutar;

104.2.4. 18 % pentru instrumentele financiare derivate pe aur și mărfuri, altele decât instrumentele financiare derivate pe energie electrică;

104.2.5. 40 % pentru instrumentele financiare derivate pe energie electrică;

104.2.6. 32 % pentru instrumentele financiare derivate pe titluri de capital;

104.3. valoarea noțională menționată la subpunctul 104.2. se determină în conformitate cu punctele 73 și 74 pentru toate instrumentele financiare derivate enumerate la subpunctul respectiv; în plus, valoarea noțională a instrumentelor financiare derivate menționate la subpunctele 104.2.3.-104.2.6. se determină în conformitate cu punctul 72 subpunctele 72.2. și 72.3.;

104.4. expunerea viitoare potențială a seturilor de compensare menționate la punctul 103, subpunctul 103.1. se înmulțește cu 0,42.

105. Pentru a calcula expunerea potențială a instrumentelor financiare derivate pe rata dobânzii și a instrumentelor financiare derivate de credit în conformitate cu punctul 104 subpunctele 104.2.1. și 104.2.2., banca poate alege să utilizeze scadența inițială în loc de scadența reziduală a contractelor.

Capitolul VI

Compensarea contractuală

Secțiunea 1

Recunoașterea compensării contractuale ca diminuatoare de risc

106. Băncile tratează numai următoarele tipuri de acorduri de compensare contractuală ca fiind diminuatoare de risc în conformitate cu punctul 117, dacă acordul de compensare a fost recunoscut de Banca Națională a Moldovei în conformitate cu punctele 108-111 și dacă banca îndeplinește cerințele stabilite la punctele 112-116:

106.1. contractele bilaterale de novație între bancă și contrapartea sa, în temeiul cărora creanțele și datoriile reciproce sunt automat comasate în așa fel încât novația stabilește, de fiecare dată când se aplică, o singură sumă netă astfel încât să creeze un

singur contract nou care înlocuiește toate contractele anterioare și toate obligațiile între părți decurgând din aceste contracte și care este obligatoriu pentru părți;

106.2. alte contracte bilaterale (decât cele indicate la subpunctul 106.1.) între bancă și contrapartea sa.

107.Compensarea între tranzacțiile efectuate de diferitele entități juridice ale unui grup nu este recunoscută în scopul calculării cerințelor de fonduri proprii.

Secțiunea a 2-a

Recunoașterea acordurilor de compensare contractuală

108.Banca Națională a Moldovei recunoaște un acord de compensare contractuală numai dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la punctele 109 și 110, după caz punctul 111.

109.Toate acordurile de compensare contractuală utilizate de bancă pentru a determina valoarea expunerii în cadrul acestei părți trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

109.1. banca a încheiat un acord de compensare contractuală cu contrapartea sa, care creează o singură obligație juridică acoperind toate tranzacțiile incluse, astfel încât în cazul în care contrapartea ar intra în stare de nerambursare, banca ar avea dreptul să primească sau ar fi obligată să plătească numai suma netă a valorilor pozitive și negative marcate la piață ale tranzacțiilor individuale incluse;

109.2. banca dispune de opinii juridice scrise, fundamentate, în care se precizează că, în cazul contestării în instanță a acordului de compensare, creanțele și datoriile băncii nu ar depăși cele menționate la subpunctul 109.1. Opinia juridică trebuie să se refere la legislația aplicabilă:

109.2.1. în jurisdicția în care este înregistrată contrapartea;

109.2.2. dacă este implicată o sucursală a unei contrapărți, care este situată în altă țară decât cea în care este înregistrată contrapartea, în jurisdicția în care este situată sucursala;

109.2.3. în jurisdicția a cărei legislație guvernează tranzacțiile individuale incluse în acordul de compensare;

109.2.4. în jurisdicția a cărei legislație guvernează orice contract sau acord necesar efectuării compensării contractuale;

109.3. riscul de credit față de fiecare contraparte este agregat pentru a obține o singură expunere din punct de vedere juridic pentru toate tranzacțiile cu contrapartea respectivă. Această agregare trebuie să se ia în considerare pentru scopurile limitei de creditare și ale capitalului intern;

109.4. contractul nu conține nicio clauză care, în cazul intrării unei contrapărți în stare de nerambursare, permite unei contrapărți care nu se află în stare de nerambursare să efectueze numai plăți limitate sau să nu efectueze nicio plată în favoarea contrapărții aflate în stare de nerambursare, chiar dacă aceasta din urmă este un creditor net.

110. Dacă Banca Națională a Moldovei, în cazul procesului de supraveghere, nu primește dovezi (probe) satisfăcătoare potrivit cărora este convinsă că compensarea contractuală este valabilă și executorie din punct de vedere juridic, în temeiul legislației fiecăreia dintre jurisdicțiile menționate la punctul 109 subpunctul 109.2., acordul de compensare contractuală nu este recunoscut ca diminuator de risc pentru niciuna dintre contrapărți.

111. Opiniile juridice menționate la punctul 109 subpunctul 109.2. pot fi redactate cu referire la tipurile de compensare contractuală. Acordurile de compensare contractuală între produse diferite trebuie să îndeplinească următoarele condiții suplimentare:

111.1. suma netă menționată la punctul 109 subpunctul 109.1. este suma netă a valorilor de închidere pozitive și negative ale oricărui acord-cadru bilateral individual inclus și a valorilor pozitive și negative marcate la piață ale tranzacțiilor individuale ("cuantumul net pentru toate produsele");

111.2. opiniile juridice menționate la punctul 109 subpunctul 109.2. se referă la valabilitatea și la caracterul executoriu ale întregului acord de compensare contractuală între produse diferite în conformitate cu termenii săi și la impactul acordului de compensare asupra dispozițiilor relevante ale oricărui acord-cadru bilateral individual inclus.

Secțiunea a 3-a

Obligațiile băncilor și efectele recunoașterii compensării ca diminuatoare de risc

112. Banca stabilește și menține proceduri pentru a asigura reexaminarea, în cazul modificărilor legislațiilor jurisdicțiilor relevante menționate la punctul 109 subpunctul 109.2., a valabilității și a caracterului executoriu din punct de vedere juridic ale compensării contractuale.

113. Banca păstrează în dosarele sale toate documentele referitoare la compensarea contractuală.

114. Banca ține seama de efectele compensării la măsurarea expunerii la riscul de credit agregat al fiecărei contrapărți și administrează riscul de credit al contrapărții pe baza efectelor acestei măsurări.

115. În cazul acordurilor de compensare contractuală între produse diferite, menționate la punctul 106, banca menține proceduri, în conformitate cu punctul 109 subpunctul 109.3. pentru a verifica dacă pentru orice tranzacție care urmează să fie inclusă într-un set de compensare a fost emisă opinia juridică prevăzută la punctul 109 subpunctul 109.2.

116. Banca continuă să se conformeze, ținând seama de acordul de compensare contractuală între produse diferite, cerințelor de recunoaștere a compensării bilaterale și cerințelor pentru recunoașterea diminuării riscului de credit conform Regulamentului nr.112/2018, după caz, pentru fiecare acord-cadru bilateral individual inclus și pentru fiecare tranzacție inclusă.

117. Compensarea în sensul capitolelor III-V este recunoscută astfel cum se indică în capitolele respective.

Capitolul VII

Elemente ale portofoliului de tranzacționare

118. La calculul valorilor ponderate la riscul de contraparte ale expunerilor elementelor din portofoliul de tranzacționare, băncile respectă regulile descrise la punctele 119-124.

119. Pentru recunoașterea efectelor garanției financiare băncile nu utilizează metoda simplă a garanțiilor financiare prevăzută la capitolul VIII secțiunea a 4-a din Regulamentul nr.112/2018.

120. În cazul tranzacțiilor de răscumpărare și al operațiunilor de dare sau luare de titluri sau mărfuri cu împrumut înregistrate în portofoliul de tranzacționare, băncile pot recunoaște drept garanții reale eligibile toate instrumentele financiare și toate mărfurile care sunt eligibile pentru includere în portofoliul de tranzacționare.

121. Pentru expunerile care provin din instrumente financiare derivate extrabursiere înregistrate în portofoliul de tranzacționare, băncile pot recunoaște drept garanții reale eligibile mărfurile care sunt eligibile pentru includere în portofoliul de tranzacționare.

122. În vederea calculării ajustărilor de volatilitate, în cazul în care astfel de instrumente financiare sau mărfuri, care nu sunt eligibile în conformitate cu Regulamentul nr.112/2018, sunt date cu împrumut, vândute sau furnizate, ori luate cu împrumut, achiziționate sau primite drept garanții reale, sau în alt mod în cadrul unei astfel de tranzacții, iar banca utilizează, în conformitate cu capitolul VIII din regulamentul nominalizat, abordarea bazată pe ajustări de volatilitate reglementate, astfel de instrumente și mărfuri se tratează în același fel ca titlurile de capital neincluse într-un indice principal și cotate la o bursă recunoscută.

123. În ceea ce privește recunoașterea contractelor de compensare care acoperă tranzacții de răscumpărare, operațiuni de dare sau luare de titluri sau mărfuri cu împrumut sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței de capital, băncile recunosc compensarea între poziții din portofoliul de tranzacționare și poziții din afara portofoliului de tranzacționare, numai dacă tranzacțiile compensate îndeplinesc următoarele condiții:

123.1. toate tranzacțiile sunt marcate la piață zilnic;

123.2. orice elemente luate cu împrumut, achiziționate sau primite în cadrul tranzacțiilor pot fi recunoscute drept garanții financiare eligibile în conformitate cu punctul 25 din Regulamentul nr.112/2018, fără aplicarea punctelor 120-122.

124. Dacă un instrument financiar derivat de credit inclus în portofoliul de tranzacționare face parte dintr-o acoperire internă a riscului, iar protecția creditului este recunoscută în temeiul capitolului V din Regulamentul nr.112/2018, băncile aplică una din următoarele abordări:

124.1. tratează instrumentul financiar derivat de credit ca și când nu ar exista risc de contraparte decurgând din poziția pe instrumentul respectiv;

124.2. includ în mod consecvent în calculul cerințelor de fonduri proprii pentru riscul de credit al contrapărții toate instrumentele financiare derivate de credit din portofoliul de tranzacționare care fac parte din acoperiri interne ale riscului sau sunt achiziționate ca protecție împotriva unei expuneri la riscul de credit al contrapărții, dacă protecția creditului este recunoscută ca eligibilă în conformitate cu Regulamentul nr.112/2018.

Capitolul VIII

Cerințele de fonduri proprii pentru expunerile față de o contaparte centrală

Secțiunea 1

Domeniul de aplicare

125. Prezentul capitol se aplică următoarelor contracte și tranzacții, atât timp cât sunt în curs de desfășurare cu o CPC:

125.1. contractelor derivate enumerate în anexa nr.1 la Regulamentul nr.114/2018 și instrumentelor financiare derivate de credit;

125.2. operațiunilor de finanțare prin titluri de valoare și tranzacțiilor de dare sau luare cu împrumut de depozite garantate integral; și

125.3. tranzacțiilor cu termen lung de decontare.

126. Prezentul capitol nu se aplică expunerilor care rezultă din decontarea tranzacțiilor în numerar. Băncile aplică tratamentul prevăzut în Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de decontare/livrare pentru bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.115/2018, expunerilor ce rezultă din respectivele tranzacții și o pondere de risc de 0 % contribuțiilor la fondul de garantare care acoperă doar acele tranzacții. Băncile aplică tratamentul prevăzut la punctul 149 contribuțiilor la fondul de garantare care acoperă oricare dintre tipurile de contracte

menționate în anexa nr.1 la Regulamentul nr.114/2018, în plus față de tranzacțiile în numerar.

127. În sensul prezentului capitol, se aplică următoarele cerințe:

127.1. marja inițială nu include contribuțiile către o CPC pentru acorduri mutualizate de partajare a pierderilor;

127.2. marja inițială include garanțiile reale depuse de bancă care acționează în calitate de membru compensator sau de client peste suma minimă stabilită de CPC sau de banca care acționează ca membru compensator, cu condiția ca respectiva CPC sau banca care acționează ca membru compensator să poată, în cazurile corespunzătoare, să împiedice banca care acționează ca membru compensator sau clientul să retragă aceste garanții reale excedentare;

127.3. în cazul în care o CPC utilizează marja inițială pentru a mutualiza pierderile în rândul membrilor săi compensatori, băncile care acționează ca membri compensatori tratează marja inițială respectivă ca fiind o contribuție la fondul de garantare.

Secțiunea a 2-a

Monitorizarea expunerilor la CPC

128. Băncile își monitorizează toate expunerile la CPC și stabilesc proceduri privind raportarea cu regularitate a informațiilor privind aceste expuneri către organul de conducere și comitetelor specializate ale consiliului băncii.

129. Băncile evaluează, prin intermediul unor analize de scenarii și al unor simulări de criză adecvate, dacă nivelul fondurilor proprii deținute pentru expunerile la o CPC, inclusiv la expunerile din credite viitoare potențiale sau contingente, expunerile la contribuțiile la fondul de garantare și, în cazul în care banca acționează în calitate de membru compensator, expunerile rezultate din acorduri contractuale, astfel cum sunt prevăzute la punctele 132-139, este corelat în mod corespunzător cu riscurile inerente ale expunerilor respective.

Secțiunea a 3-a

Tratamentul expunerilor la CPC-uri ale membrilor compensatori

130. Banca care acționează ca membru compensator, în scopuri proprii sau în calitate de intermediar financiar între un client și o CPC, calculează cerințele de fonduri proprii pentru expunerile sale față de o CPC după cum urmează:

130.1. aplică tratamentul prevăzut la punctele 145-148 expunerilor sale din tranzacții cu respectiva CPC;

130.2. aplică tratamentul prevăzut la punctul 149 contribuțiilor sale la fondul de garantare efectuate către CPC.

131. În sensul punctului 130, suma cerințelor de fonduri proprii ale unei bănci pentru expunerile sale față de o CPCC generate de expunerile din tranzacții și de contribuțiile la fondul de garantare face obiectul unui plafon egal cu suma cerințelor de fonduri proprii care s-ar aplica expunerilor respective dacă CPC ar fi o CPC necalificată.

Secțiunea a 4-a

Tratamentul expunerilor membrilor compensatori la clienți

132. Banca care acționează ca membru compensator și care, în această calitate, acționează ca intermediar financiar între un client și o CPC calculează cerințele de fonduri proprii pentru tranzacțiile sale cu clientul respectiv legate de CPC în conformitate cu capitolele I - VII, cu prevederile Regulamentului nr.112/2018 și ale Regulamentului nr.103/2020, după caz.

133. Dacă banca care acționează ca membru compensator încheie un acord contractual cu un client al unui alt membru compensator care facilitează clientul respectiv, transferul pozițiilor și al garanțiilor reale menționate la punctul 141, subpunctul 141.2. și dacă acordul contractual antrenează o obligație contingentă pentru bancă, banca poate atribui o valoare a expunerii egală cu zero obligației contingente respective.

134. În cazul în care banca care acționează ca membru compensator utilizează metodele prevăzute în capitolul III pentru a calcula cerința de fonduri proprii pentru expunerile sale, se aplică următoarele dispoziții:

134.1. banca poate utiliza o perioadă de risc de marjă de cel puțin cinci zile lucrătoare pentru expunerile sale la un client;

134.2. banca aplică o perioadă de risc de marjă de cel puțin 10 zile lucrătoare pentru expunerile sale la o CPC;

134.3. în cazul în care un set de compensare inclus în calcul îndeplinește condiția prevăzută la subpunctul 134.1., banca poate să nu țină seama de limita stabilită la punctul respectiv, cu condiția ca setul de compensare să nu îndeplinească cerința prevăzută la subpunctul 134.2. și să nu conțină tranzacții contestate sau opțiuni exotice;

134.4. în cazul în care o CPC reține o marjă de variație față de o tranzacție și garanțiile reale ale băncii nu sunt protejate în cazul insolvenței respectivei CPC, banca aplică o perioadă de risc de marjă egală cu valoarea cea mai mică dintre un an și scadența reziduală a tranzacției, cu un prag de 10 zile lucrătoare.

135. Prin derogare de la punctul 100, subpunctul 100.9., în cazul în care banca care acționează ca membru compensator utilizează metoda prevăzută în capitolul IV pentru a calcula cerința de fonduri proprii aferentă expunerilor sale la un client, aceasta poate utiliza un factor de scadență de 0,21 pentru efectuarea calculului.

136. Prin derogare de la punctul 104, subpunctul 104.4., în cazul în care banca care acționează ca membru compensator utilizează metoda prevăzută în capitolul V pentru a calcula cerința de fonduri proprii aferentă expunerilor sale la un client, aceasta poate utiliza un factor de scadență de 0,21 la calculul respectiv.

137. Banca care acționează ca membru compensator poate utiliza valoarea redusă a expunerii în caz de nerambursare rezultată din calculele menționate la punctele 134-136 pentru a-și calcula cerințele de fonduri proprii pentru riscul CVA în conformitate cu Regulamentul nr.103/2020.

138. Banca care acționează ca membru compensator care colectează garanții reale de la un client pentru o tranzacție legată de o CPC și transferă garanțiile reale către CPC poate recunoaște garanțiile respective pentru a-și reduce expunerea la client pentru tranzacția respectivă legată de CPC.

139. În cazul unei structuri a clientelei pe mai multe niveluri, tratamentul prevăzut la punctul 138 poate fi aplicat la fiecare nivel al structurii respective.

Secțiunea a 5-a

Tratamentul expunerilor clienților

140. Banca care este client calculează cerințele de fonduri proprii pentru tranzacțiile sale legate de o CPC cu membrul său compensator în conformitate cu capitolele I - VII, cu prevederile Regulamentului nr.112/2018 și ale Regulamentului nr.103/2020, după caz.

141. Fără a aduce atingere abordării prevăzute la punctul 140, în cazul în care banca este client, aceasta poate calcula cerințele de fonduri proprii pentru expunerile sale din tranzacții în cazul tranzacțiilor cu membrul compensator legate de CPC în conformitate cu punctele 145-148, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

141.1. pozițiile și activele băncii legate de tranzacțiile în cauză sunt distinse și separate, atât la nivelul membrului compensator, cât și al CPC, de pozițiile și activele

membrului compensator și ale celorlalți clienți ai membrului compensator și, ca urmare a acestei distincții și separări, pozițiile și activele respective ale băncii sunt indisponibile în cazul în care membrul compensator ori unul sau mai mulți dintre clienții săi intră în stare de nerambursare sau în insolvabilitate;

141.2. legislația, precum și acordurile contractuale aplicabile băncii sau CPC ori obligatorii pentru acestea facilitează transferul pozițiilor clientului legate de contractele și de tranzacțiile în cauză și al garanțiilor reale aferente către un alt membru compensator în perioada de risc de marjă aplicabilă, în cazul în care membrul compensator inițial intră în stare de nerambursare sau în insolvență. În această situație, pozițiile clientului și garanțiile reale se transferă la valoarea de piață, cu excepția cazului în care clientul solicită închiderea poziției la valoarea de piață;

141.3. clientul a efectuat și a menținut la zi o analiză juridică suficient de aprofundată, care demonstrează că modalitățile prin care se asigură îndeplinirea condiției prevăzute la subpunctul 141.2. sunt legale, valabile, obligatorii și executorii din punct de vedere juridic în temeiul legislației relevante ale jurisdicției sau jurisdicțiilor relevante;

141.4. CPC este o CPCC.

142. Atunci când banca evaluează dacă respectă condiția prevăzută la punctul 141, subpunctul 141.2., aceasta poate lua în considerare orice precedent clar în materie de transferuri ale pozițiilor clienților și ale garanțiilor reale corespunzătoare la nivelul unei CPC, precum și orice intenție din partea sectorului de a continua această practică.

143. Prin derogare de la punctele 141 și 142, în cazul în care banca care este client nu îndeplinește condiția prevăzută la punctul 141, subpunctul 141.1. deoarece nu este protejată de pierderi în situația în care membrul compensator și un alt client al membrului compensator intră împreună în stare de nerambursare, sub rezerva îndeplinirii tuturor celorlalte condiții prevăzute la punctul 141, subpunctele 141.1.-141.4. sunt îndeplinite, banca poate calcula cerințele de fonduri proprii pentru expunerile sale din tranzacții în cazul tranzacțiilor cu membrul său compensator legate de o CPC în conformitate cu punctele 145-148, sub rezerva înlocuirii ponderii de risc de 2 % prevăzute la punctul 145, subpunctul 145.1. cu o pondere de risc de 4 %.

144. În cazul unei structuri a clientelei pe mai multe niveluri, banca care este client de nivel inferior și care accesează serviciile unei CPC prin intermediul unui client de nivel superior poate aplica tratamentul menționat la punctele 141-143 numai în cazul în care condițiile prevăzute la punctele respective sunt îndeplinite la fiecare nivel al structurii în cauză.

Secțiunea a 6-a

Cerințele de fonduri proprii pentru expunerile din tranzacții și cerințele de fonduri proprii pentru contribuțiile la fondul de garantare al unei CPC

145. Banca aplică următorul tratament expunerilor sale din tranzacții cu CPC:

145.1. aplică o pondere de risc de 2 % valorilor tuturor expunerilor sale din tranzacții cu CPCC;

145.2. aplică ponderea de risc utilizată în cadrul abordării standardizate pentru riscul de credit prevăzută în Regulamentul nr.111/2018 tuturor expunerilor sale din tranzacții cu CPC necalificate;

145.3. în cazul în care banca acționează ca intermediar financiar între un client și o CPC, iar condițiile tranzacției legate de CPC prevăd că banca nu este obligată să ramburseze clientului eventualele pierderi suferite ca urmare a modificărilor valorii tranzacției respective în cazul în care CPC intră în stare de nerambursare, banca poate

stabili ca valoarea expunerii din tranzacția cu CPC care corespunde tranzacției legate de CPC să fie egală cu zero;

145.4. în cazul în care banca acționează ca intermediar financiar între un client și o CPC, iar condițiile tranzacției legate de CPC prevăd că banca este obligată să ramburseze clientului eventualele pierderi suferite ca urmare a modificărilor valorii tranzacției respective în cazul în care CPC intră în stare de nerambursare, banca aplică tratamentul de la subpunctul 145.1. sau 145.2., după caz, expunerii din tranzacția cu CPC care corespunde tranzacției legate de CPC respective.

146. Prin derogare de la punctul 145, dacă activele date în garanție unei CPC sau unui membru compensator sunt indisponibile în cazul în care respectiva CPC, membrul compensator ori unul sau mai mulți dintre ceilalți clienți ai membrului compensator devin insolvenți, banca poate atribui expunerilor la riscul de credit al contrapărții aferente activelor respective o valoare a expunerii egală cu zero.

147. Banca calculează valorile expunerilor din tranzacții cu o CPC în conformitate cu capitolele I - VII, cu prevederile Regulamentului nr.112/2018 și ale Regulamentului nr.103/2020, după caz.

148. Banca calculează quantumurile ponderate la risc ale expunerilor din tranzacții cu CPC conform prevederilor Regulamentului nr.109/2018 înmulțind suma valorilor expunerilor sale din tranzacții cu CPC, calculate în conformitate cu punctele 146 și 147, cu ponderea de risc determinată în conformitate cu punctul 145.

149. Banca care acționează ca membru compensator aplică următorul tratament expunerilor sale rezultate din contribuțiile sale la fondul de garantare al unei CPC:

149.1. calculează cerința de fonduri proprii pentru contribuțiile sale prefinanțate la fondul de garantare al unei CPCC în conformitate cu abordarea prevăzută la punctele 150-152;

149.2. calculează cerința de fonduri proprii pentru contribuțiile sale prefinanțate și nefinanțate la fondul de garantare al unei CPC necalificate în conformitate cu abordarea prevăzută la punctele 153 și 154;

149.3. calculează cerința de fonduri proprii pentru contribuțiile sale nefinanțate la fondul de garantare al unei CPCC în conformitate cu abordarea prevăzută la punctul 155.

Secțiunea a 7-a

Cerințele de fonduri proprii pentru contribuțiile prefinanțate la fondul de garantare al unei CPCC

150. Valoarea expunerii aferente contribuției prefinanțate (DF_i) a unei bănci la fondul de garantare al unei CPCC reprezintă suma plătită sau valoarea de piață a activelor furnizate de banca respectivă din care se scade orice sumă din contribuția respectivă pe care CPCC a utilizat-o deja pentru a-și absorbi pierderile cauzate de intrarea în stare de nerambursare a unuia sau a mai multora dintre membrii săi compensatori.

151. Banca calculează cerința de fonduri proprii pentru a acoperi expunerea provenind din contribuția sa prefinanțată după cum urmează:

$$K_i = \max \left\{ K_{CCP} \cdot \frac{DF_i}{DF_{CCP} + DF_{CM}}, 8\% \cdot 2\% \cdot DF_i \right\}$$

unde:

K_i = cerința de fonduri proprii;

i = indicele care desemnează membrul compensator;

K_{CCP} = capitalul ipotetic al CPCC comunicat băncii de CPCC;

DF_i = contribuția prefinanțată;

DF_{CCP} = resursele financiare prefinanțate ale CPC comunicate băncii de CPC; și
 DF_{CM} = suma contribuțiilor prefinanțate ale tuturor membrilor compensatori ai CPCC comunicată băncii de CPCC.

152. Banca calculează valorile ponderate la risc ale expunerilor rezultate din contribuția prefinanțată a băncii respective la fondul de garantare al unei CPCC conform prevederilor Regulamentului nr.109/2018 prin înmulțirea cu 10 a cerinței de fonduri proprii calculate în conformitate cu punctul 151.

Secțiunea a 8-a

Cerințele de fonduri proprii pentru contribuțiile prefinanțate la fondul de garantare al unei CPC necalificate și pentru contribuțiile nefinanțate la fondul de garantare al unei CPC necalificate și cerințele de fonduri proprii pentru contribuțiile nefinanțate la fondul de garantare al unei CPCC

153. Banca aplică următoarea formulă pentru a calcula cerința de fonduri proprii pentru expunerile rezultate din contribuțiile sale prefinanțate la fondul de garantare al unei CPC necalificate și din contribuțiile nefinanțate la respectiva CPC:

$$K = DF + UC$$

unde:

K = cerința de fonduri proprii;

DF = contribuțiile prefinanțate la fondul de garantare al unei CPC necalificate; și

UC = contribuțiile nefinanțate la fondul de garantare al unei CPC necalificate.

154. Banca calculează valorile ponderate la risc ale expunerilor rezultate din contribuția băncii respective la fondul de garantare al unei CPC necalificate conform prevederilor Regulamentului nr.109/2018 prin înmulțirea cu 10 a cerinței de fonduri proprii calculate în conformitate cu punctul 153.

155. Banca aplică o pondere de risc de 0 % contribuțiilor sale nefinanțate la fondul de garantare al unei CPCC.

Secțiunea a 9-a

Cerințele de fonduri proprii pentru expunerile față de CPC-urile care încetează să îndeplinească anumite condiții

156. Băncile aplică tratamentul prevăzut la prezenta secțiune în cazul în care au luat cunoștință, în urma unui anunț public sau a unei informări din partea Băncii Naționale a Moldovei a unei CPC utilizate de băncile respective sau din partea respectivei CPC, de faptul că respectiva CPC nu va mai îndeplini condițiile privind autorizarea sau recunoașterea, după caz.

157. În cazul în care condiția prevăzută la punctul 156 este îndeplinită, băncile, în termen de trei luni din momentul în care iau cunoștință despre această situație sau într-un termen mai restrâns comunicat de către Banca Națională a Moldovei, procedează după cum urmează:

157.1. aplică tratamentul prevăzut la punctul 145 subpunctul 145.2. expunerilor lor din tranzacții la respectiva CPC;

157.2. aplică tratamentul prevăzut la punctele 153 și 154 contribuțiilor lor prefinanțate la fondul de garantare al respectivei CPC și contribuțiilor lor nefinanțate la respectiva CPC;

157.3. tratează expunerile lor față de respectiva CPC, altele decât expunerile enumerate la subpunctele 157.1. și 157.2., ca fiind expuneri la o societate, în conformitate cu abordarea standardizată pentru riscul de credit prevăzută în Regulamentul nr.111/2018.

LISTA DOCUMENTELOR
care se anexează la cererea de aprobare prealabilă
a utilizării metodelor de calcul al valorii expunerii

- 1.** Un document, semnat de persoana împuternicită de bancă, în care să fie:
 - 1.1.** descris procesul de aplicare a metodei de calcul al valorii expunerii, prezentate concluziile acestuia, prin care să se confirme respectarea de către bancă a cerințelor specificate la punctul 24 sau 34 pentru aplicarea metodei alese;
 - 1.2.** comunicată structura grupului din care face parte banca, autoritățile competente responsabile de supravegherea membrilor acestuia, precum și metoda de calcul utilizată de aceștia - în cazurile specificate la punctul 24 sau 34 din prezentul regulament.
- 2.** Raportul de audit intern în care vor fi apreciate adecvarea sistemului de administrare a riscului de credit al contrapărții și a procesului de aplicare a metodei de calcul al valorii expunerii, fiind urmărită conformitatea cu cerințele specificate la punctul 24 sau 34.
- 3.** Documentele prin care sunt stabilite procedurile menite să asigure respectarea prevederilor capitolului III-V.
- 4.** Formularul C 34.00 privind riscul de credit al contrapărții prevăzut în Instrucțiunea cu privire la raportarea de către bănci în scopuri de supraveghere a rapoartelor COREP însoțit de prezentarea modalității în care sunt determinați indicatorii relevanți pentru liniile